

Biblioteks*blad*et

AVSÄNT: **Från expertmöte i Alexandria**
BIBLIOTEKEN: **Centrala när EU vill kommunicera**
MODERATERNA: **Vi värnar om biblioteken**
DEBATT: **"Pinsamt var ordet"**

- 3 Biblioteken – en resurs för EU:s kommunikation med medborgarna. *Henriette Zorn*
- 4 Biblioteken i valet 2006: *Lena Adelsohn Liljeroth och Margareta Pålsson (m)*
- 6 Mät det biblioteken vill! *Åsa Ekström*
- 7 Konsult ska lösa problem i Örebro. *Åsa Ekström*
- 8 Växa med EU-medel. *Jakob Harnesk*
- 10 Kulturrådets Accesspengar: 64 ansökningar från biblioteksområdet. *Annina Rabe*
- 11 Christina Tovoté skriver resebrev från expertmötet i Alexandria
- 14 MUSA-projektet uppskjutet. *Annina Rabe*
- 15 Prenumererbar e-information – nisch för nytt konsultföretag. *Henriette Zorn*
- 19 Låna böcker på ICA. *Åsa Ekström*
- 20 Tv-inspelning i biblioteksmiljö. *Åsa Ekström*
- 22 Ny portal: Kvinnors kamp för rösträtt. *Henriette Zorn*
- 26 Humaniorabloggen – folkbibliotekstanken i moderna kläder. *Annina Rabe*
- 30 Allt fler män läser med öronen! *Åsa Ekström*

Avdelningar

- 16 Debatt och kommentar
- 24 Utblick
- 28 Recensioner
- 29 Inblick
- 30 Saxat
- 32 Vem är ...?
- 33 Besserwisser
- 34 Föreningsnytt
- 39 Kalendarium

FOTO: PETER AXELSSON

I MITTEN AV februari, så var det sagt, skulle det nya förbundet ha konstituerat sig under arbetsnamnet **SUHB**, Sveriges universitets- och högskolebiblioteksförbund (se även **BBL** nr 1/2006). Så blev det inte, inget nytt förbund bildades men väl en arbetsgrupp som ska arbeta vidare med frågan om en sammanslutning mellan de svenska universitets- och högskolebiblioteken. I arbetsgruppen ingår bland andra Annika Sverrungen, sedan sommaren 2005 chef för Chalmers bibliotek, Lars Bjørnshauge, Lunds universitetsbibliotek och Per Olsson, Karolinska institutets universitetsbibliotek. En av knäckfrågorna tycks vara huruvida man ska bilda ett självständigt förbund eller om man kan hitta ett sätt att formera sig inom ramen för **SUHF**, Sveriges universitets- och högskoleförbund.

– I någon form kommer vi att ena oss, absolut, det finns ett stort behov, säger Annika Sverrungen till **BBL** vid detta nummers pressläggning. Inget datum är satt för när arbetsgruppen ska vara klar men i mitten av mars är ett nytt möte planerat.

Först pukor och trumpeter, sedan blockflöjt – med spänning följer vi den fortsatta utvecklingen där väl både **KB/BIBSAM** och Svensk Biblioteksforening måste fundera över om detta ska tolkas som en missnöjesförklaring.

Efter knappt ett och ett halvt år som ansvarig för **BBL** har jag haft anledning att fundera en del över det här med missnöje. Mitt första förord i nr 6/2004 avslutade jag: ”Ingen tidskrift är en ö. Dialogen med läsarna är en del av livsluften.” Det var ett artigt sätt att försöka säga: Lyft luren, hör av er, skriv, debattera, kritisera, applådera, tipsa (påminner om meddelarfriheten, en grundlagsfäst rättighet för envar att kontakta massmedia anonymt eller öppet lämna upplysningar för publicering utan att straffas för det)...

Många är de som har fattat galoppen. Inte minst i detta nummer är textdebattsidorna välfyllda. Tack, fortsatt så. I särklass sämst på att höra av sig är företrädarna från forsknings-, universitets- och högskolebiblioteken. Det lär också vara där det klagas mest på **BBL**. Säger ”lär”, för hit ringer de som sagt inte. Men omvägarnas infrastruktur är ibland häpnadsväckande effektiv.

BBL:s uppdrag är att spegla och bevaka HELA biblioteksbranschen, folk-, forsknings-, barn-, sjukhus-, special-, myndighets... Det är ett stort, roligt, intressant och grannliga uppdrag som redaktionen (med sina 1,7 tjänster) tar på allvar och försöker göra det bästa av. Vi sitter inte här och uppfinnar världen men försöker välja och vraka och spåra upp det vi tror kan vara intressant för läsarna. Kanhända misslyckas vi ibland med det. Det kan bero på att vi har gjort ett dåligt jobb. Då behöver vi få veta det. Men det kan också bero på att ni (som är missnöjda) har gjort ett dåligt jobb. Inte kommunicerat, inte förpackat budskapet – som alla andra får göra i denna informationsintensiva värld – och inte väckt intresse för just era frågor.

Om ni som har gett upp hoppet eller om ni inte tycker att det är någon idé eller om ni rentav är för fina i kanten och hellre sitter med armarna i kors och konstaterar att min fru/man förstår mig inte – sluta gnälla, tala ur skägget och bjud upp till dans istället. I takes two to tango!

HENRIETTE ZORN

Postadress

Box 3127
103 62 Stockholm

Besöksadress

Saltnätargatan 3A
Svensk Biblioteksforening
Tel. 08-545 132 30
BBL Tel. 08-545 132 40
Fax 08-545 132 31

Svensk Biblioteksforenings hemsida

<http://www.biblioteksforeningen.org>

Prenumeration på BBL

För medlemmar i föreningen ingår **BBL** i medlemsavgiften, 350:- för enskild medlem (heltidsstuderande och pensionärer 175:-). Övriga betalar 500:- (Sverige), utanför Sverige, 600:-

Ansvarig utgivare

Chefredaktör

Henriette Zorn tel. 08-545 132 41
hz@bbl.biblioteksforeningen.org

I redaktionen

Åsa Ekström 08-545 132 43
asa@biblioteksforeningen.org
Annina Rabe 08-545 132 43
ar@bbl.biblioteksforeningen.org

Recensionsansvarig

Johannes Rudberg
johannes.rudberg@kb.se

Grafisk form: Paolo Sangregorio

Omslag: Jill Cody

Redaktionen förbehåller sig rätten att korta och redigera manus. För obeställt material ansvaras ej.

Annonser

Bo Eriksson,
Box 109, 133 22 Saltsjöbaden
tel. 08-717 43 57 eller 070-714 90 55
bo.erikssonmedia@telia.com
Moms/annonsskatt utgår ej!

Tryck

Tryckeri AB Federativ, Stockholm
ISSN: 0006-1867

Svensk Biblioteksforening är en ideell förening med uppgift att främja svenskt biblioteksväsen genom att utveckla effektiva samarbetsformer mellan bibliotek och genom att driva opinion i frågor av betydelse för biblioteks- och informationsområdet.

Denna tidning gick i tryck den 27 februari.

Den här tidskriften är
TS-kontrollerad.

Biblioteken – en resurs för EU:s kommunikation med medborgarna

Medborgarnas röst ska höras mer i EU och biblioteken ska bidra till det. Åtminstone om Sveriges EU-kommissionär Margot Wallström får som hon vill. Det framgår av den vitbok om EU:s framtida kommunikationsstrategi som Margot Wallström lanserade i februari.

FOTO: © EUROPEAN COMMUNITY, 2006

Margot Wallström håller presskonferens i samband med lanseringen av EU:s vitbok om en ny kommunikationsstrategi i början av februari.

VITBOKEN ÄR EN ansats för att utforma en kommunikations- och informationspolitik för EU. Syftet är att minska avståndet mellan EU och medborgarna. Och det är ingen envägs kommunikation – dvs från kommissionen och andra EU-organ riktade till medborgarna – som Wallström primärt är ute efter. Hon vill snarare se en dialog och att kommunikationen i lika hög grad också fungerar underifrån, från medborgarna till EU:s olika institutioner. Hittills har EU fokuserat på att tala om för folk vad EU är och vad man gör, mindre har man ägnat sig åt att lyssna och fånga upp vad unionens medborgare tycker och tänker. De offentliga och politiska samtalen i Europa äger mestadels rum på en nationell arena. Men de politiska beslut som påverkar människors vardag fattas på EU-nivå. Enligt Wallström och kommissionen känner sig många människor distanserade från EU:s institutioner, de beslutsprocesser som där äger rum och de beslut som fattas. Det ska kommunikativ dialog och samordnad information råda bot på. I vitboken föreslås fem åtgärds punkter som kan bidra till att skapa gemensamma principer för alla länder om en strategi för kommunikation och informa-

tion. En åtgärd handlar om att ge medborgarna mer makt bland annat genom att biblioteken i medlemsländerna får en ny roll. Den idé som lanseras är att digitalt länka samman de europeiska biblioteken så att de kan fungera som mötesplatser och informations-, kunskaps- och lärcentra. Ett viktigt mål med kommunikationsstrategin är att förbättra kunskaperna i samhällskunskap bland medborgarna i EU:s medlemsländer: dels kunskap om andra länders samhällen, dels hur man som medborgare kan vara delaktig i och påverka den europeiska politiken. Den handlar inte bara om att undervisa skolelever om EU:s institutioner, politik och beslutsprocesser. Det handlar också om att människor i alla åldrar ska få hjälp att använda verktyg som tex Internet för att få tillgång till information och därigenom möjlighet att delta i debatten. Detta, skriver Margot Wallström i sin vitbok, är särskilt viktigt när det gäller utsatta grupper i minoritetsställning, funktionshindrade eller andra som av någon anledning är eller känner sig exkluderade i offentligheten.

Utöver en handbok eller en stadga med gemensamma principer föreslås också ett mer intensivt arbete med media och ny teknik, bl a kommissionens egen satellitkanal Europe

by Satellite utökas och förses med större kapacitet. En annan punkt på listan handlar om att utarbeta redskap som syftar till att bättre förstå vad som rör sig i folklagen, dvs den allmänna opinionen. Bland annat föreslås ett nytt nätverk av nationella experter på området som kan samordna forskningsresultat i tex opinionsutveckling.

Kommissionens vitbok om kommunikationsstrategin är just nu ute på remiss i sex månader. Alla som önskar kan komma med synpunkter och kritik på en särskild webbplats. Där hittar man också vitboken i sin helhet: http://europa.eu.int/comm/communication_white_paper/index_sv.htm

Eftersom bibliotekens roll i EU:s nya kommunikationsstrategi är relativt skissartat formulerad finns det ju nu möjligheter för biblioteksföreträdare att hålla sig framme och föreslå eller förse förslaget med ett handfastare innehåll.

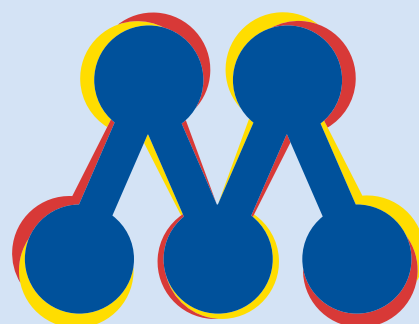
Efter remissrundan är ambitionen att presentera konkreta förslag om vilka verktyg som kan användas för att kommunikationen löpande ska fungera i båda riktningarna, dvs mellan Bryssel och EU:s medborgare och vice versa.

HENRIETTE ZORN

Lena Adelsohn Liljeroth och Margareta Pålsson (m): "Vi vill utveckla bibliotekens verksamhet"

Lena Adelsohn Liljeroth och Margareta Pålsson: "En skärpt bibliotekslag, som många önskar, tror vi snarare skulle konservera biblioteksvärlden och hindra nytänkande."

EN "NEDLADDAD" e-bok i handdator på tåget, dagstidningen vid frukostbordet, en uppläst CD-bok på skogspromenaden, senaste numret av favoritmagasinet på Internet eller en spännande pocketbok i sängen. Läsandet kan se olika ut. Vi är många som tycker om att läsa och som hoppas att lusten ska bli ännu större hos många fler. Bokens framtid ter sig även med ny teknik oerhört spännande.

Alla tycker inte om – en del har svårt för – att läsa. Men de flesta gör det, i synnerhet om de tidigt fått en självklar kontakt med böcker. Kulturrådet gjorde för ett par år sedan en omvärldsanalys som visade att barns kontakt med böcker har ökat och att tre av fyra barn har någon vuxen som läser med dem varje dag. Barn mellan 3 och 8 år har faktiskt mer kontakt med böcker än med tv.

Skolan ska lägga grunden för goda kunskaper i svenska språket. Vi moderater tycker att det är självklart att alla elever som lämnar grundskolan också kan läsa och skriva,

men många skolor lever inte helt upp till kraven. De senaste tio åren har utvecklingen gått åt fel håll. Många elever har, när de går ut nian, faktiskt inte läst en bok från pärm till pärm. Allt fler elever lämnar skolan utan fullständiga betyg och har naturligtvis sämre förutsättningar att lyckas i fortsatta studier och senare i arbetslivet. Bristerna syns redan hos nya studenter på högskolor och universitet.

Vi vill skapa förutsättningar för alla elever, oavsett bakgrund och val av skola, att få goda kunskaper i svenska språket. Här spelar självklart biblioteken en viktig roll och det gäller framför allt skolbiblioteken, som också behöver engagerad och kunnig personal. Det finns skäl att se över skollagen.

Biblioteken är viktiga kulturinstitutioner. En av dess viktigaste roller är att agera folkbildare och därmed verka även för den "smalare" litteraturen. Men utlåningen minskar nu på våra bibliotek. Det gäller främst skönlitteratur men samma tendens finns inom

barn- och facklitteraturen. Vi besöker inte heller biblioteken i samma omfattning som förut. Det är nödvändigt att ta reda på orsakerna, undersöka hur läsvanorna förändras och vad som kan göras för att öka bibliotekens popularitet.

Bokutgivningen är stor i Sverige, i genomsnitt ges det ut en bok i timmen, dygnet runt, vardag som helgdag, året om. Den 1 januari 2002 sänktes momsen på böcker och tidskrifter från 25 till 6 procent. Det har stimulerat många människor att köpa och läsa fler böcker. Även pocketbokens uppsving på marknaden har ökat intresset för litteraturen. Pocketboken är liten och lätt, och därför enkel att ha med sig till exempel i fickan eller väskan. Numera kan vi också köpa böcker såväl i mataffären som på bensinmacken, det lär vara snudd på unikt i världen.

Förhoppningsvis lockar tillgängligheten ännu fler in i böckernas magiska värld. Därför blir vi oroliga när socialdemokraterna talar om att höja momsen, vi tror inte att en

Färre möten ger fler möten.

Nu finns ett alternativ till tidskrävande medieval och inköpsmöten. Alternativet är att låta oss ta hand om jobbet. Gemensamt tar vi fram en individuell profil för medieinköpen som passar just ditt bibliotek. Du har själv full kontroll över hur profilen ska se ut.

Färre förutsägbara möten öppnar för fler oväntade. Mindre tid åt standardiserad administration ger mer tid åt besökarnas önskemål och behov. Plus större möjlighet att utveckla yrkesrollen. Dessutom får du böckerna snabbare till biblioteket.

Du kan med andra ord satsa mer på det kreativa, intressanta och roliga. Och lämna det lite vardagligare till oss.

Vill du veta mer? Ring 046-18 00 00.

Bibliotekstjänst

moms på drygt 21 procent kommer att gynna läsandet – tvärtom.

Hur ska de framtida biblioteken se ut? Kan de bli än mer av spännande mötesplatser med fikamöjligheter, utställningar och program av olika slag? Kan de bli en form av moderna kulturhus? Det sägs att svenska bibliotek utvecklats mindre än bibliotek i jämförbara länder. Vi vet inte om det är så, men det är självfallet viktigt att följa vad som sker på andra håll.

För att locka fler människor att besöka biblioteken behövs såväl flexibla öppettider som uppsökande verksamhet till bl a sjukhem, äldreboenden, gruppboenden och vårdhem för missbrukare. Det sker redan på flera håll, men det arbetet kan självklart utvecklas ännu mer. Bibliotekslagen är svårtolkad, den stimulerar inte utvecklingen av olika verksamheter runt om i landet och vi ser inte heller att lagen ökar lusten att läsa. En skärpt bibliotekslag, som många önskar, tror vi snarare skulle konservera biblioteksvärlden och hindra nytänkande.

För oss moderater är kunskap och bildning grundstenar i ett demokratiskt samhälle. Därför värnar vi om det fria ordet, om litteraturen – och om biblioteken. Givetvis ska biblioteken även i fortsättningen få stöd från det allmänna, annars skulle de ha svårt att överleva. Men vi ser också framför oss att ökat samarbete mellan bibliotek, vänföreningar och olika organisationer kan locka fler läsare, och även underlätta för biblioteken att profilera sig. Vid sidan av biblioteksverksamheten kan sedan andra aktörer leva, det kan vara caféer, tidningsbutiker, biografer och musikaffärer.

Vi är alla olika men kunskapsörsten finns hos alla. Låt oss bejaka detta – en dynamisk biblioteksverksamhet skulle locka fler.

LENA ADELSON LILJEROTH (M)

Journalist och riksdagsledamot Kulturutskottet

MARGARETA PÅLSSON (M)

Lärare och riksdagsledamot Utbildningsutskottet

DIARIUM

KVALITET · DESIGN · FUNKTION

Sökstation DIARIUM för sitt, stå
alt elmanövrerat höj- och sänk

Biketjänst
Biblioteksinredningar
Box 30, 340 30 Vislanda

T: 0472-300 36
F: 0472-344 59

E: info@biketjanst.se
W: www.biketjanst.se

Mät det biblioteken *vill!*

För att bringa klarhet i biblioteksstatistiken har Sveriges Kommuner och Landsting anordnat tre seminarier i Malmö, Stockholm och Umeå.

FOTO: ÅSA EKSTRÖM

Kommundirektören Mats Törnquist, som även är utbildad bibliotekarie, menar att bibliotekspersonalen måste ta kommandot över statistiken.

I STOCKHOLM HADE biblioteksfolk från framför allt Mellansverige samlats för att lyssna till Christina Ekbohm som skrivit rapporten *På osäker grund*. Hon har analyserat de stora skillnaderna mellan Kulturrådets och Kommunförbundets biblioteksstatistik (se BBL nr 10/2005). Medan Kommunförbundets statistik visar att bibliotekspersonalen **ökade** med tolv procent mellan åren 1995–2002 visade Kulturrådets siffror att personalen **minskade** med sju procent under samma period. Christina Ekbohm förklarade att en av felkällorna är sifferinsamlarna som har olika uppfattningar om vilka yrkesgrupper som ska räknas med i statistiken. På seminariet förde hon resonemang om fixeringen i att mäta antalet boklån. Biblioteksverksamheten handlar ju om så mycket annat i dag: antal besök på bibliotekens hemsidor, antal sagostunder, bokprat med skolbarn etc.

Under rubriken "Vad vill en kommundirektör veta" anträdde Norrtäljes kommundirektör, Mats Törnquist, scenen och svarade: – Ingenting!

Mats Törnquist som även är utbildad bibliotekarie med många års erfarenhet i yrket, vände istället på steken och frågade vad seminariepubliken tror att en kommundirektör borde vilja veta. Därefter uppmanade han

bibliotekspersonalen att själva bjuda upp till dans – för att inte riskera att bli ett gäng panelhönor ...

– Det handlar om att fråga sig vad det är man vill veta. När vi våra mål? Vad tycker brukarna – om öppettider, service och bemötande? Kan vi påvisa effekter?

Mats Törnquist efterlyste även mer tydliga mätningar. Biblioteken måste bli mer aktiva och jämföra sig internt, lokalt och nationellt.

– Mät det ni vill veta för att styra verksamheten i rätt riktning. Ta kommandot och bestäm vad som är relevant.

Mats Hansson, handläggare vid Kulturrådet, bekräftade att det finns problem med biblioteksstatistiken och att förändring tar tid. Men det går framåt – Kulturrådet tar tacksamt emot tips och ideér om statistiken på den nya e-postadressen; biblioteksstatistik@kulturradet.se

All e-post kommer att läsas och behandlas av Kulturrådet. Det pågår även ett pilotprojekt med den nya webbenkäten som ska underlätta statistikinsamlandet. En rapport om verksamheten kommer att presenteras till sommaren.

Deltagarna på seminariet delades in i mindre arbetsgrupper för att svara på ett antal frågor kring biblioteksstatistiken: Vad är

meningsfullt att föra nationell statistik över? Hur använder biblioteken statistiken?

Vid arbetsgruppernas redovisning hördes många kloka ord om meningsfull och användbar statistik. Dessutom, menade man, måste större krav ställas på datasystemleverantörerna och man måste rikta mer fokus på brukargruppen. Även fler samverkansgrupper efterlystes. Några av deltagarna nämnde fenomenet med siffrors makt och konsten att hitta de enkla siffrorna som säger det mesta om biblioteket, t ex:

1000
1000
10 000

Bakom siffran 1000 står antalet utlån, näst tusental står för antal biblioteksbesökare och 10 000 visar antalet besökare på bibliotekets hemsida. Trummas siffrorna ut tillräckligt många gånger så får de en reell betydelse. Det hördes även positiva röster om att det går att vända även de mest dystra siffror till något gott. Sigtuna bibliotek var sämst beträffande antal utlån i statistiken. I sig negativt men som opinionsmässigt ändå fick positiva följder när kommunens politiker beslöt att genast höja medieanslaget för att bryta den negativa trenden.

ÅSA EKSTRÖM

Konsult ska lösa problem i Örebro

Majoriteten i Kultur- och medborgarnämnden i Örebro har sagt nej till de besparingsåtgärder som biblioteksledningen presenterat. Bland annat ville bibliotekschefen dra in bokbilen och minska öppetiderna för att täcka ett underskott på drygt en halv miljon kronor.

DET HAR VARIT EN flitig debatt i Nerikes Allehanda om bibliotekens framtid efter det att besparingsförslagen blev kända. De flesta inlägg går ut på att biblioteksverksamheten inte ska röras eftersom den är ovärderlig för kommuninvånarna. På tidningens webbförum kan man läsa att förslaget om en renovering av fullmäktigesalen på sex miljoner kronor kanske inte bör prioriteras när det saknas pengar till biblioteken. Å andra sidan finns det de som undrar varför just biblioteken inte kan klara att hålla sina budgetramar – när alla andra verksamhetsområden klarar av det.

– Självklart är det så att det är jag som bär ansvaret för att vi inte har lyckats hålla budgeten, säger bibliotekschefen Christer Klingberg.

Orsaken till obalansen är omställningskostnader för bland annat sex biblioteksassistenter och en omfattande omorganisation. Bibliotekschefen är klar över att det inte kommer att bli något extratillskott från politikerna.

Den politiska majoriteten anser att biblioteksledningens förslag går stick i stäv med uppdraget som politikerna lagt för biblioteksverksamheten. Enligt det socialdemokratiska kommunalrådet Björn Sundin ska biblioteken inte stänga tidigare utan tvärtom förlänga öppetiderna och dessutom ska bokbilen finnas kvar. Bokens roll i Örebro ska också stärkas, bland annat diskuteras en gemensam satsning i förskolan och skolan tillsammans med barn- och utbildningsnämnden.

Kommunalrådet Sundin understryker att bibliotekens budget inte är mindre än förra året, därför bör inga besparingar egentligen vara nödvändiga. Faktum kvarstår dock att det är ett stort hål i bibliotekens portmonnä eftersom 600 000 kronor fattas...

– Jag vill poängtera att det handlar om två

procent av hela verksamhetens budget på 33 miljoner. Det är inte så att vi politiker lagt förslag om nedskärningar. Snarare är det så att de olika verksamheterna måste ta ett större ansvar för ekonomin.

Hur man ska få budgeten i balans är fortfarande inte löst. Istället ska en organisationskonsult se över verksamheten och lyssna till både medborgarnas åsikter och personalens förslag. Politikerna ska även bättre stimulera utveckling av verksamheten. Förbättringar (läs: besparingar) som personalen föreslår ska stimuleras genom att politikerna helt enkelt ger mer pengar till dem som presenterar konkreta effektiviseringar. Facket har ställt sig positiv till denna lösning, så även bibliotekschefen Christer Klingberg som välkomnar initiativet.

Kommundirektör Lena Kjällström ska även arbeta för att hjälpa biblioteksledningens att utveckla verksamheten.

En måndagkväll i början av februari hade Örebroarna chansen att diskutera bibliotekens framtid vid ett öppet möte på Stadsbiblioteket. Ett 60-tal medborgare samlades till mötet. Flera politiker fanns på plats eftersom det är valår i år. Dessutom fanns bibliotekspersonal på plats, bland dem Kristina Persson, bibliotekarie i bokbilen och på talboksavdelningen.

– Jag hoppas att det stora intresset för biblioteken i Örebro leder till en insikt som i sin tur så småningom leder till att vi inom biblioteksvärlden inte ständigt ska behöva rättfärdiga vår existens.

ÅSA EKSTRÖM

”Jag kommer just från filmfestivalen i Göteborg”

DET ÄR I DET närmaste en bedrift. I ett anförande (långt som dasspappret i en toarulle) på Sveriges Kommuner och Landstings årliga kultur- och fritidskonferens i Stockholm lyckades Leif Pagrotsky pricka in i stort sett allt inom området kultur: film, dans, teater, arkiv och museer, EU:s strukturfonder för kultur, fria grupper, mångkulturår, språk... Det mesta. Utom bibliotek. Om dessa – inte ett ord. Inte heller om läsning fast det kanske faller under rubriken språk. Vad vet man.

Inte ens när han mångordigt broderade om vikten av dialog och samverkan på nationell, regional och lokal nivå, nej inte ens då...

I sitt stilla sinne kan man ju undra om deltagarna på kultur- och fritidskonferensen på allvar bryr sig om Film i Västs framgångar. Egentligen.

”Det finns, som ni såklart vet, ett fantastiskt kulturutbud runtom i Sverige som inte alltid får den uppmärksamhet som det förtjänar. Det vill jag lyfta fram och synliggöra”, sade Leif Pagrotsky.

Dit hör inte biblioteken. Men han har säkert inte glömt dem. I andra sammanhang har han sagt att han slåss för bibliotekslagen och bildar opinion. Hoppeligen fortsätter han med det även om det sker i det tysta.

Marita kom tillbaka. Allt är förlåtet!

HZ

Digital BiblioteksGUIDE

WAGNER

www.wagnerform.se

**GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK
HAR SKAFFAT SIG EN...**

www.devo.se

Växa med EU-medel

Alla pratar om kompetensutveckling – men hur ska man hinna? Och hur ska man få råd? Ett sätt att få råd är att ansöka om särskilda medel från EU, så kallade Växtkraft Mål 3-pengar. Ett antal svenska bibliotek – både stora och små – har under de senaste åren gjort det, med goda resultat.

LÅT OSS FÖRST reda ut begreppen. Vad är, egentligen, Växtkraft Mål 3?

– Det är ett program inom Europeiska socialfonden (ESF), berättar Tone Harangen, samordnare på Svenska ESF-rådets kontor i Lund.

– Växtkraft pågår under perioden 2000–2006, och totalt är det tretton miljarder kronor som ska delas ut för kompetensutveckling av anställda, arbetslösa, långtidssjuk-skrivna och egenföretagare.

Vilka kan då söka pengar, och vad kan man söka för?

– Programmet vänder sig framför allt till mindre och mellanstora arbetsplatser, både inom privat och inom offentlig sektor. Pengarna är avsedda för kompetensutveckling av de anställda, och vi betonar att samtliga anställda ska vara delaktiga i processen. Totalt har en miljon människor, ca en femtedel av den totala svenska arbetskraften, ökat sin kompetens via det här programmet.

Ett Växtkraft-projekt består av två steg. I steg ett gör man en analys av sin verksamhet, där hela personalen diskuterar t ex hur man arbetar för att nå målen för verksamheten samt vad som krävs i form av kompetens för att nå målen. Man ansöker hos Svenska ESF-rådet om att få stöd för analysen. Det maximala beloppet som utbetalas är 200 000 kronor. Därefter görs en plan för kompetensutvecklingen där man upprättar individuella handlingsplaner. I steg två kan man sedan få stöd för att låta personalen gå de kurser och andra utbildningar man har behov av. Här är maxbeloppet det dubbla, 400 000 kr.

– Nu är vi inne på sista året av den här programperioden, fortsätter Tone Harangen.

– Det innebär att på vissa håll, exempelvis här i Skåne, är pengarna för analysarbetet (steg ett) redan förbrukade, däremot finns det fortfarande pengar att söka för kompetensutveckling (steg två). I andra regioner

kan man fortfarande få stöd även för analysen. Jag rekommenderar alla som är intresserade att kontakta sitt regionala ESF-kontor som man hittar via www.esf.se.

Även om programmet upphör i och med 2006 räknar man på svenska ESF-rådet att det kommer ett fortsättningsprogram för kompetensutveckling från och med 2007. Hur mycket pengar programmet kommer att innehålla samt vilka kriterier som sätts upp, är det dock ingen som vet ännu.

När det gäller bibliotek kan således både kommunala folkbibliotek och statliga forskningsbibliotek ansöka, liksom sjukhusbibliotek, skolbibliotek m fl.

Vid Lunds universitets bibliotek (LUB) inledde man ett Växtkraft-projekt redan 2003.

– Det passade in väldigt väl i tiden för oss, säger Karin Ohrt, utbildningssamordnare.

– Vi hade en ny organisation och vi hade just arbetat fram vår första strategiska plan. Med hjälp av gruppdiskussioner kunde vi förankra de mål som fanns beskrivna i planen på ett mer praktiskt sätt. Vilken roll hade exempelvis varje anställd när det gällde att förverkliga målen? Vilken kompetens krävdes?

Analysarbetet leddes av Inger Eide-Jensen, och resulterade i en rapport där kompetensbristerna identifierades, som IKT-kunskaper, pedagogik och ledarskap.

– Under tre år har vi nu arbetat med att utbilda LUB:s personal, fortsätter Karin Ohrt.

– Vi har fått kunnigare medarbetare som har en klarare bild av våra mål. Det professionella samtalet har blivit bättre.

Karin Ohrt framhåller också hur viktig ledningens inställning är:

– Jag tror att det är avgörande hur man ser på saker som medarbetarinflytande och demokrati. Det fungerar inte att bara bestämma ovanifrån. Det egna inflytandet måste få komma fram.

FOTO: JAKOB HARNESK

Tone Harangen, samordnare på Svenska ESF-rådets kontor i Lund, tror att det blir en ny programperiod för Växtkraft Mål 3 från 2007.

Vid Stockholms stadsbibliotek (SSB) har man med hjälp av Mål 3-pengar kunnat arbeta intensivt med kompetensutveckling de senaste åren.

– Vi startade redan 2002, säger Agneta Ehnmark som varit en av två projektledare på SSB.

– Eftersom vi är en så stor organisation, med 440 anställda, fick vi dela upp analyserna på varje enhet i vår organisation. De behov vi kunde konstatera handlade om IT – både i grundläggande form och mer specialiserad – pedagogik, hur man arbetar med läshinder, skönlitteratur m m.

Agneta Ehnmark framhåller hur biblioteksarbetet förändrats under senare år:

– Tack vare automatiseringen har många arbetsuppgifter försvunnit för assistenterna och deras nya uppgifter är mer kompetenskrävande. Här kom verkligen Växtkraft-pengarna i rätt ögonblick.

– Samtidigt har ju arbetet lett fram till att vi har bättre koll på varandras kompetens. I många fall har vi kunnat använda oss av intern lärare i stället för att köpa in kurser utifrån.

Vad skulle du ge för råd till ett bibliotek som vill dra igång ett Växtkraft-projekt?

– Att inte slarva igenom den inledande analysen. På sätt och vis är den det allra viktigaste, sedan kommer själva kompetensutvecklingen naturligt. Från ledningen sida är det också viktigt att visa att detta är viktigt och att det får ta tid, säger Agneta Ehnmark.

Men det är inte bara stora bibliotek som

kan ha glädje av Växtkraft-medel. På Järfälla folkbibliotek, med 35 anställda, har man nyligen avslutat ett Växtkraft-projekt.

– Vi har bla prioriterat utbildningar i kundbemötande, säger projektledaren Kari Ljunggren. Det är ju inte bara viktigt *vad* vi förmedlar, utan också *hur* vi gör det, med vårt kroppsspråk. Vi anlitade också en arbetslivspräst för att jobba med våra värderingar. Dessutom har vi haft en kurs i ”kommunikation”.

Även Kari Ljunggren framhåller vikten av att hela personalen varit delaktig, dels i själva analysarbetet, dels i kompetensutvecklingen. Vid elva av de kurser som arrangerats har hela personalen deltagit.

– I vanliga fall är det ju en eller två bibliotekarier som är med på regionbibliotekets arrangemang. Men nu kunde vi ta hit föreläsare och låta hela personalen delta. Vi har kunnat fördjupa oss i fantasy, kvinnliga författare och andra teman.

Vid alla dessa tre bibliotek menar man att det kan vara ett problem att hinna med kompetensutvecklingen samtidigt som man ska hålla öppet som vanligt på varje biblioteksenhet.

– Det kan vara bra att känna till att det också finns möjlighet att ta in arbetslösa eller långtidssjuka som ersättare för ordinarie personal som deltar i kompetensutveckling, säger Tone Harangen på ESF-rådet.

– Det sker via ett särskilt stöd som kallas Jobbrotation, som hanteras i samråd med arbetsförmedlingen respektive Försäkringskassan.

JAKOB HARNESK

*Bibliotekskonsult och
återkommande skribent i BBL*

Presstopp:

Dieselverkstaden fick avslag i kulturnämnden

KULTURNÄMNDEN i Nacka beslutade den 15 februari att avslå den begäran som bibliotekspersonalen på Dieselverkstaden framfört om att själva, som ekonomisk förening, driva verksamheten (se BBL nr 10/2005). Ingen av de politiskt tillsatta tjänstemännen yrkade på bifall. Bland annat framkom att underlaget var för tunt och behövde kompletteras med ytterligare uppgifter.

– Konsekvensbeskrivningen av fördelarna som brukarna får måste förtydligas. Det är oerhört viktigt att det är en så välarbetad plan som möjligt när kommunen för första gången ska lägga ut denna kulturdeltagande på entreprenad, säger förste vice ordförande i nämnden, Tobias Nässén (m).

Socialdemokraten och andre vice ordförande, Mattias Qvarsell, är nöjd med beslutet. Han anser att det vore olyckligt om en väl fungerande kommunal verksamhet som Dieselverkstadens bibliotek läggs ut på entreprenad.

– Däremot måste kommunen ta åt sig av de anställdas kritik om stelbent organisation, byråkrati, långa beslutsvägar etc. Det gäller att stödja och utveckla den kreativa personalen på Dieselverkstaden och inte motarbetar den.

Ärendet hänvisas nu vidare till högsta beslutande organ, kommunfullmäktige, som sammanträder i mars.

(Se även debatten om Dieselverkstadens bibliotek på sid 16–17)

Nya rockader i BTJ

– VI FORTSÄTTER ATT renodla vår verksamhet och koncentrerar oss på våra kärnverksamheter och de möjligheter de ger, sade Sophie Persson, VD för BTJ Nordic i ett pressmeddelande i början av februari. Detta i samband med att man tillkännagav att man sålt Boktjänst – en av verksamheterna som ingår i BTJ Nordic – till verksamhetschefen Bengt Ericson.

– Hanteringen av läromedel kommer framöver inte vara en del av BTJ Nordics kärnverksamhet i Sverige, och hanteringen av övrig litteratur sköter vi inom vårt huvudflöde inom BTJ, menade Sophie Persson.

Vid pressläggningen av detta nummer framkommer att också andra delar i BTJ Nordic kan bli föremål för rockader: Bibliotekstjänst och Seelig ska separeras i två bolag för att stärka respektive bolags position på marknaden. 2004 sorterades delar av Seelig in i BTJ men nu är det alltså dags att åter bryta ut grossisten.

Till tidningen Svensk Bokhandel säger Anders Skarin, styrelseordförande i BTJ, att man behöver förtydliga Seeligs oberoende och att varumärkena måste bli tydligare och stå på egna ben. Det finns också planer på att ändra namnet BTJ Nordic till BTJ Group. Det finns de som menar att detta är en signal om att det kan bli aktuellt med en utförsäljning av Seelig. Tidigare har Seelig inte varit till salu men till SvB säger Anders Skarin att ”det är annorlunda idag.”

Försäljningen av Boktjänst och de planer som Seelig kan komma att omfattas av ger onekligen bilden av ett BTJ i färd med att styckas eller i alla fall beskäras – för att möta ökande konkurrens och i jakt på bättre lönsamhet.

BTJ Nordic ägs av Ratos 56 % (riskkapitalbolag), Litorina 35 % (riskkapitalbolag) och Svensk Biblioteksforening 9,64 %.

HZ

ÅE

LÅNA UT STAVGÅNG

Stavgång ökar förbränningen och stärker nacke, axlar och rygg. Axess förebygger och rehabiliterar.

Svensk kvalitet, 2 års garanti. **BÄST I TEST** (Aftonbladet 2005 03 07)

Kontakta oss om hur ditt bibliotek kan låna ut stavgång.

Kolfiberteknik AB. Telefon 0495-306 93. info@kolfiberteknik.se

www.axess-sports.com

Kulturrådets Accesspengar 64 ansökningar från biblioteksområdet

DET HAR INTE oväntat blivit en veritabel huggsexa om de sammanlagt 250 miljoner kronor som regeringen tilldelat kulturbudgeten inom ramen för det så kallade Accessprojektet. Det är en summa pengar som skall delas ut till kulturinstitutioner för att de skall kunna anställa arbetslösa kulturarbetare för att bevara och nå ut med sina samlingar (se även BBL nr 10/2005). Kulturpengar som dimper ned från ingenstans – inte konstigt att över 800 ansökningar, som totalt omfattar cirka 650 miljoner kronor, har kommit in till Kulturrådet i den första omgången.

Av ansökningarna är det sammanlagt 64 som sökt inom kategorin bibliotek. Vissa bibliotek har sökt flera tjänster/summor, medan andra bara har sökt för något enstaka projekt. Bland de sökande finns allt från Kungliga biblioteket (som med 12 miljoner/35 tjänster är den största ansökan från biblioteksområdet) till folkbibliotek på mindre orter. Specialbibliotek som Svenska Barnboksinstitutet och Nordkalottbiblioteket har också sökt pengar.

Projektet som man söker pengar för varierar både i storlek och i inriktning. På Växjö stadsbibliotek har man sökt 350 000 kronor

(en tjänst) för att digitalisera och katalogisera äldre samlingar.

– Vi har ett samarbetsprojekt med Västerås och Skara, berättar bibliotekschef Iréne Karlsson.

– Vi har fått pengar från Riksbankens jubileumsfond för att bevara denna skatt som har inslag ända från 1200-talet. Växjö har bland annat Nordens största samling av skillingtryck!

Går ansökan igenom skall pengarna användas till att anställa en person som kan hjälpa till i den arbetsprocessen. Iréne Karlsson hoppas att även Kulturrådet skall inse värdet i samlingarna.

– Ja, när nu Jubileumsfonden förstod hur viktigt det är kanske Kulturrådet också gör det.

Anställningsförfarandet kommer i så fall att hanteras av biblioteket.

Umeå universitetsbibliotek har sökt 300 000 kronor. För biblioteket kom Accessprojektet extra lägligt. Om de nu får pengar förstås.

– Den kända författaren och Mellanösternkännaren Sigrid Kahle har beslutat att avyttra sitt privata bibliotek om sammanlagt 8500 volymer. Det är en unik samling med

mycket som inte annars finns i Sverige. Vi kommer att ha hela samlingen utom handskrifterna, som har gått till Uppsala universitetsbibliotek. Accesspengarna skulle i så fall användas till att hantera Sigrid Kahles privata bibliotek, berättar Anna Svärd som har svarat för ansökan.

Det innebär att Umeå universitet snart kommer att hysa landets kanske största samling med arabisk litteratur. Något som passar extra väl eftersom universitetet just nu har stort fokus på Mellanöstern i sin inriktning. Därtill har ju samlingen en extra hög aktualitetsfaktor i dessa dagar när det händer mycket i Mellanöstern. Anna Svärd hoppas att Kulturrådet kommer att inse det sammantagna värdet av det.

Hon säger att om de inte får pengar den här gången kommer de att söka igen när andra omgången utlyses, redan den 15 mars. Beslutet om den första omgången kungjordes den 20 februari, dessvärre några dagar efter denna tidnings pressläggning. BBL återkommer med rapportering om de beviljade projektpengarna.

ANNINA RABE

Christina Tovoté skriver resebrev från expertmötet i Alexandria

Fyrbåkar i informationssamhället

ALEXANDRIA NOVEMBER 2005

Medan man vandrar längs den långa cornichen utmed havet påminns man om såväl vädrets som historiens nyckfulla föränderlighet i denna stad. Klarblå och gyllene soldagar kan avbrytas av vrålande stormar, som lämnar trottoarerna fulla med skum. Det enda konstanta elementet är den friska brisen från Medelhavet. Detta har inte förändrats sedan Alexander stod här och gav order om att hans grekiska metropolis skulle byggas på denna egyptiska strand.

Så beskriver Michael Haag, engelsk författare och fotograf, staden i en av sina många böcker om Alexandria.

Precis så är det. Kylslaget och blåsiget när vi anländer, plötsliga solvarma eftermiddagstimmar när vi efter kort tid ska åka igen. Man vandrar under tiden mitt i en flertusenårig historia där staden spelat huvudroll och biroll i en ständig växling. Nästan bokstavligen ser man Cleopatra och Antonius och de andra framför sig i gränderna. Dessa två berättar för mig, om jag vill höra på, att tillvarons innersta är kärlek. Eller är det makt? Jag ser och hör Erathostenes och Euklides diskutera matematik. Athanasius den helige och Abou El Abbas, bråkar de inte om de yttersta tingen där borta? Kan det där vara Napoleon och Mohammad Ali, som väl grälar om vad som menas med att vara modernist? Går man runt hörnan vid Saad Zaghloul-torget och förbi hotell Cecil ser man Alexandria-kvartettens Justine från den berömda kvartetten och Winston Churchill slinka in i baren. Där sitter redan John Mills och Antony Quayle och tar sig "an ice-cold in Alex" efter att ha korsat öknen vid El Alamein. Och visst är det väl Kavafis, Forster och Durrell som alla tre är på väg mot fiskmarknaden borta vid fortet för att ta sig ett glas Obelisque-vin.

Så där kan man hålla på och droppa namn. Många är de som ju har varit här. Frågan är om det finns fler städer i världen som är så tyngda av sin egen historia, som i ett halvt se-

FOTO: JILL CODY

Grupparbete i Rausing-rummet i Nobel-sviten på biblioteket i Alexandria. Fr v Professor Gloria Ponjuan, universitetet i Havanna, Kuba, professor Iman El-Kaffass (vid datorn) American University Cairo, Egypten och Dr Barbara Cambridge från USA. Stående: Christina Tovoté, europeisk teamledare.

kel försökt göra sig av med den men som nu börjar inse att hela världen vill vara med och göra anspråk på sin del.

Och mitt i alltihop strålar det fantastiska nya Bibliotheca Alexandrina, världens gemensamma återerövrade kulturarv.

*

MEN VI VAR nu inte i den staden och den byggnaden för historiens skull, vi var där för framtidens. Under fyra intensiva dagar i början av november träffades vi s k experter på information literacy från hela världen på ett förmöte inför det stora ws1s, World Summit on Information Society i Tunis. Någon gång under våren hade jag fått en förfrågan om jag kunde tänka mig att vara europeisk teamledare för ett av de team, som skulle ta vid där det första specialistmötet i Prag slutade

2003. Ett uppföljningsmöte planerades för att utforma mer specifika och konkreta rekommendationer, som UNESCO i sin tur kan skicka till alla sina 191 medlemsländer. Syftet var att arbeta vidare med och sprida konceptet information literacy utanför biblioteksvärlden som en oumbärlig del i det livslånga lärandet.

"It's a lot of work but you're up to it with your experience and networking", skrev en av organisatörerna, Barbie Keiser, som jag inte träffat sedan jag ägnade mig åt PR-kommittén i dåvarande SAB. Teamet skulle, utöver mig själv, bestå av fyra personer. I alla olika regioner i världen: Europa, Nordafrika och Mellanöstern, Afrika söder om Sahara, Asien och Oceanien, Latinamerika och Karibien samt Nordamerika, skulle samma sorts team bildas.

Exteriör från biblioteket i Alexandria.

De givna områdena var förutom de för mig mera kända library- and information science och education and learning: economic development, health and human services och governance and citizenship. Till dessa skulle vi teamledare hitta lämpliga representanter. Initiativtagare var liksom i Prag NFIL, National Forum on Information Literacy i USA, UNESCO och IFLA.

Teamen förväntas fortsätta arbeta efter mötet med regionala aktiviteter och det hela ska få en storslagen avslutning på en världskongress 2008.

Jag var naturligtvis tveksam. Hur mycket tid skulle detta ta och kunde det kombineras med mitt IFLA-engagemang? Och viktigast: var jag rätt person för en så krävande ledarställning?

Först och främst: hur skulle jag kunna hitta rätt personer att samarbeta med från de övriga expertområdena? Visst, jag har genom åren skaffat mig ett omfattande internationellt nätverk men inte känner jag till Europas specialister utanför högre utbildning och bibliotek!

Jag skickade först frågan till mina två främsta nätverk: NORDINFOLIT, det nordiska forumet för informationskompetens och ENIL, det europeiska nätverket för forskning inom detta område. Dessutom försökte jag få direktkontakt med EU-kommissionärer eftersom detta låg på en högre nivå än jag hittills varit van vid. Men det visade sig vara i överkant optimistiskt. Den enda som svarade personligen och engagerat var den finska Zabrina Holmström, vilket jag blev mycket glad över. Men så är också Finland det nordiska land som kommit längst när det gäller att få in frågorna om informationskompetens på ett politiskt plan.

Så småningom fick jag i alla fall tips på personer som inte bara var ledande inom sina områden utan som också kunde tänkas få saker att hända när detta spektakulära möte var till ända.

Deltagarna i mitt team blev till slut:

Barbro Wigell-Ryynänen, Undervisningsministeriet, Finland, Bojil Dobrev, Internationella universitetet i Sofia, Bulgarien, Miguel Pereyra, Universitetet i Granada, Spani-

en samt Dianne Millen, National Health Services, Storbritannien. Före Alexandria hann teamet inte träffas annat än digitalt och till mötet kunde endast två per team åka vilket blev Bojil Dobrev och jag.

*

I FYRA DAGAR satt vi alltså där i det sk Floating Room, en båtliknande konferenssal upphängd mitt i det spektakulära Alexandria-biblioteket och såg ljus och mörker flyta sig över Medelhavet utanför. Lite stolt var man som svensk över att en del av grupparbetena försiggick i Nobel-avdelningen och Rausing-rummet. Vi blev presenterade för nyheter och forskning när det gällde de fyra specialistområdena, försökte hitta gemensamma nämnare och sätt att hjälpa varandra, skrev ned förslag, planer och proklamationer. Det första påtagliga resultatet blev Alexandria-proklamationen, som publicerades i BBL före jul.

Ibland tänkte jag innerst inne: är det verkligen informationskompetensen som ska frälsa världen? Och det är det ju om man ut-

vidgar den till att betyda personlig utveckling och socialt medborgarskap för alla människor. Om vi har något gemensamt så är det vårt framrusande informationssamhälle, som trots allt ser ganska lika ut i Mellanöstern och Karibien. Samma Google här som där, samma nödvändighet att kunna värdera och välja den information man kan lita på. Alla länder satsar på teknik och utbildning men vi måste behärska något mer om vi bara får teknisk och politisk möjlighet: anskaffandet och hanteringen av den information vi behöver för att kunna leva som fullvärdiga medborgare. Förutsättningarna för våra respektive regioner är ändå väldigt olika. En viss känsla för proportionerna fick man när Kay Raseroka, tidigare IFLA-president och teamledare för Sub-Saharan Africa, beskrev det som är viktigast i hennes region: oralcly – dvs det muntliga sättet att skaffa sig informationskompetens för att helt enkelt överleva när det gäller HIV-AIDS.

*

SÅ VAD GÖR VI NU EFTER ALEXANDRIA? Vi teamledare försöker få till stånd regionala möten. I Europa är två sådana på gång. Det ena förläggs till Sofia, och syftar främst till att samla sub-regionen SEE – South Eastern Europe för att skapa ett sk clearinghouse för dessa frågor. Det andra blir ett gemensamt möte för Europa och Nordamerika, en gemensam UNESCO-region faktiskt, i Granada. Dessa möten ska leda fram till världskongressen om information literacy, som är planerad att avsluta FN:s sk Literacy Decade före 2010.

Till de regionala mötena söker vi ekonomiskt stöd från våra respektive länders UNESCO-kommissioner, som har medel avsatta i något som heter Participation Programme. För oss från utvecklade länder är detta inte lätt att få. Mina kontakter med den svenska kommissionen har ungefär fått samma resultat som Robert Wedgeworths, tidigare IFLA-president och teamledare för Nordamerika. Vi har båda fått höra att pengarna från UNESCO främst ska gå till LDC – Less Developed Countries. Vi har ändå försökt göra gällande att även i våra välutvecklade länder finns det en ökande skara immigranter och flickor av populationer som ofta står utanför sk social inclusion och där stora insatser behövs.

*

TIDEN I ALEXANDRIA var för kort för så mycket att uppleva. Kanske var det en händelse som såg ut som en tanke att man samma vecka vi var där under vattnet hittade ur-

sprungsplatsen för antikens underverk Faros, fyren. Våra organisatörer såg genast sin chans att kalla oss för "Fyrbåkar i informationssamhället" i sitt pressutskick.

Sista dagen sammanföll med det egyptiska valet. Våra bibliotekariekollegor var stolta över att åka iväg och rösta i ett val som ännu inte är fulländat demokratiskt men ett viktigt steg på vägen. Jag frågade Ronya, en av alla dessa unga kollegor utan slöja, om hur det är att leva och arbeta i Egypten idag för en modern yrkeskvinna utbildad i USA. Kvällen innan hade vi varit och köpt lakan av den suveränt mjuka och lena egyptiska bomullen i hennes släktingars affär. Hon berättade då att hennes familj bor halva året i Chicago. Hennes far hör till en grupp, som vill återställa Alexandrias gamla gator och torg till de vackra mötesplatser utan bilparkeringar de en gång var. Hon säger nu att det är skrämmande att se hur på bara några få år allt förändrats och fundamentalismen tagit över mer och mer i samhället.

När jag sista dagen står på hotellets balkong och ser ut över havet strax innan vi ska lämna Alexandria tänker jag på några rader ur Kavafis'poem "Gud överger Antonius", som jag läste kvällen innan:

*"Go to the window firmly
and listen with emotion
listen to the notes, to the exquisite instruments
of the mystic choir
and bid farewell to her, to Alexandria whom
you are losing."*

CHRISTINA TOVOTÉ

Stockholms universitetsbibliotek

PS

Om det är någon som är intresserad av att höra mer om Alexandria-mötet med fortsättning och kanske också har förslag och idéer, ta gärna kontakt med mig: tel 08-164005, e-mail: christina.tovote@sub.su.se.

Länkar:

Alexandriamötet: <http://www.bibalex.org/infolit2005/>
Prag-mötet: www.infolit.org/InternationalConference/NFIL, National Forum on Information Literacy i USA,
www.infolit.org/index.html
NordINFOLIT: www.nordinfolit.org
ENIL: www.ceris.cnr.it/Basili/EnIL/index.html

Fråga teknikbiblioteken

FEM FORSKNINGSBIBLIOTEK i landet samarbetar i en gemensam nättjänst där man kan chatta eller via e-post få hjälp av en bibliotekarie. Projektet Fråga teknikbiblioteken har varit i gång sedan i början av februari. Bakom satsningen står KTH, Chalmers, Luleå tekniska universitet, Linköpings universitet och Uppsala universitet. Även Lunds universitet ska ansluta sig till projektet. Tjänsten är en utökad service för studenter och forskare, både vad gäller tillgänglighet och information. Man hoppas även på en ökad medvetenhet om vad som finns att hämta på biblioteket.

– I dag hittar de flesta sina tidskrifter på nätet men här får de möjlighet att även upptäcka de 20 000 e-böcker som finns. Bibliotekarien kan snabbt tipsa om referenslitteratur till den information man söker, säger avdelningschefen Annika Swedén på biblioteket på KTH.

En e-postfråga till Fråga teknikbiblioteken kommer från Carnegie Mellon University i Pittsburgh i USA. En man söker efter en svensk avhandling om miljöpåverkan vid sophantering som han inte hittar. Annika Swedén svarar med att skicka en direktlänk till KTH:s alla publikationer på webben. Tanken är att varje forskningsbibliotek ansvarar för tjänsten en dag i veckan mellan 9-17.

– För bibliotekens del är det mer effektivt eftersom det krävs mindre personal för denna gemensamma tjänst. Samtidigt är vi mer tillgängliga.

Att flytta ut informationstjänsten är också ett sätt att utveckla forskningsbiblioteken. Ett skäl är att redan i dag publiceras det mesta av forskningen elektroniskt. Fråga teknikbiblioteken ska pågå vårterminen ut och därefter ska projektet utvärderas.

Adressen är www.eref.se/teknik

ÅSA EKSTRÖM

...STÖRRE PUBLIK.

IPAC, CatView & BookView – programsviten som ger fler tillgång till våra kulturskatter.

Testa själv på www.ub.gu.se/sok/bocker/alder/

www.devo.se

MUSA-projektet uppskjutet

För få anmälningar till andra terminen – trots succé

ATT DÖMA AV alla inblandade var första omgången av MUSA, metodutvecklingskursen i skönlitterärt arbete, en succé. Deltagarna har varit nöjda. Föreläsarna har varit så nöjda att de gärna kommer tillbaka flera gånger. Och arrangörerna har förstås också varit mer än nöjda. Planen var att dra igång omgång två av MUSA-kursen i februari 2006. Men så blev det inte. Endast sju personer hade anmält sig till vårterminen och man är beroende av att få in minst tjugo betalande deltagare för att det hela skall gå ihop.

– Vi är stumma och chockade. Och lite förbryllade. Det har gjorts utvärderingar på kursen och alla deltagare är supernöjda, säger Gunnar Södow på regionbibliotek Västra Götaland, en av initiativtagarna och arrangörerna bakom kursen.

De 100 000 kronor som MUSA får i bidrag av Kulturrådet räcker inte för att finansiera

kursen; det måste komma in deltagaravgifter också. Gunnar Södow tror att det som vanligt är just pengarna som är boven i dramat. De 8 000 kronor som kursen kostar per deltagare är mycket pengar, i alla fall för ett mindre bibliotek.

– Vi har varit i kontakt med Svensk Biblioteksförning men där har man inte varit intresserad av att hjälpa till med pengar. Och från biblioteksutbildningarna i Borås och Uppsala har vi mött ett avogt intresse. De tycker att utbildningen skall vara direkt yrkesinriktad och förutsätter att de som är intresserade av skönlitteratur har läst det här i alla fall.

Så låg prioritet har ämnet litteraturförmedling i Sverige att MUSA har fått ta in föreläsare från Norge för att få ett fullödigt program.

– I Norge har man hela block på utbildningen som handlar om litteraturförmedling. I Danmark läser man mycket litteratursociologi. Men inget av det förekommer här, säger Gunnar Södow.

För MUSA är inte i första hand en kurs i skönlitteratur utan en kurs som fokuserar på hur man förmedlar skönlitteraturen, hur man kan arbeta med den (se även BBL nr 10/2004). Momenten har haft rubriker som "Värdering av skönlitteratur", "Förmedlarrollen", "Biblioteket som ett rum för litteratur". Bland de inbjudna föreläsarna har funnits välkända namn som Ingrid Elam, Jonas Thente, Erik Skyum-Nielsen, Horace Engdahl, Immi Lundin och Johan Svedjedal. Kursen har bland annat hållits på Nordens Folkhögskola Biskops-Ärnö, och deltagarna har kommit från såväl folkbibliotek som skol- och gymnasiebibliotek.

Ann-Catrine Eriksson är en av dem som deltog i den första kursen. Hon jobbar till vardags på S:t Eskils gymnasium i Eskilstuna.

– Min helhetsupplevelse av kursen är väldigt positiv. Just att man fick tillfälle att ägna sig helhjärtat åt läsförmedling och sätta litteraturen i centrum. Man fick träffa folk från hela landet som också jobbar med skönlitteratur.

Hon är mycket nöjd med föreläsarna.

– Det som jag personligen tyckte var allra

mest givande var att vi fick träffa litteraturkritiker. Det är en grupp som man som bibliotekarie sällan kommer i kontakt med. Det var intressant att få veta hur de tänker, vad som ligger bakom deras bedömningar.

I sitt arbete som gymnasiebibliotekarie tycker hon själv att hon har haft mycket nytta av kursen. Hon känner sig peppad att fortsätta med egna litteraturprojekt. Att hennes skola lät henne åka på kursen ser hon som ett tecken på att hon lyckats förmedla vikten av litteraturförmedling även till sin ledning.

– Om jag är missnöjd med något... Nej, egentligen inte. Jag tycker att det är en kurs som borde ingå i bibliotekarieutbildningen, men det är ju knappast kursens fel att den inte gör det. En av föreläsarna, Åse Kristine Tveit, som är högskolelektor i litteratur och litteraturförmedling vid Bibliotek- og informationsstudiene på Høgskolan i Oslo, talade just om skillnaden mellan litteraturvetenskap och litteraturförmedling. Det var mycket intressant, säger Ann-Catrine Eriksson som gärna vill rekommendera andra kollegor att gå kursen.

Drömmen, säger Gunnar Södow, vore att litteraturförmedling och skönlitteratur skulle få så stor status att man utexaminerar skönlitterära bibliotekarer på utbildningarna på samma sätt som man gör med barn- och ungdomsbibliotekarer. Han tycker sig trots allt se tecken på att trenden börjar vända när det gäller skönlitteratur. Det finns en viss medvind.

När det gäller kursen tror han att den kan utvecklas ännu mer när det gäller t ex metodutveckling. Flera deltagare har efterlyst undervisning som är än mer direkt praktiskt applicerbar på biblioteken. Men det blir en senare fråga. Nu kommer man förhoppningsvis att köra kursen i Göteborgsområdet hösten 2006. En tredje omgång i Skåne-regionen är också på gång.

– Det jag är mest nöjd med är att vi har kommit igång över huvud taget. Och att vi har haft så oerhört bra föreläsare.

ANNINA RABE

Läs mer om MUSA på www.musa.se. Där finns också referat av momenten på den första kursen.

SJÄLVBETJÄNINGS- TERMINALER från CODECO

MARK 3
Terminal för utlån
och återlämning.
Fristående
placering i
bibliotekslokal.

MARK 4
Återlämningsterminal
För fast placering i
– bibliotekslokal
– lobby
– i vägg mot gata
medger 24 timmars
återlämningsservice.

**PLASTFODRAL TILL CD-
DVD-VIDEO-CDROM
från
Sund Sound**
Platsbesparande
Streckkod & larm på mediet
Anpassade för användning i
självbetjäningsterminaler

Codeco Sverige AB
Teknikringen 8
583 30 Linköping
Telefon 013-23 99 50
Fax 013-23 99 55
Webb www.codeco.se

CODECO

”Vi vill vara en neutral partner”

Prenumererbar e-information – nisch för nytt konsultföretag

– Ju mer forskningsintensiv man är desto mer nytta har man av oss, säger Niclas Jönsson.

BIBSAM gör det. Kulda och EIRA också. Samtliga agerar för att sluta avtal för sina medlemmar om tillgång till elektronisk information och användning av databaser, tidskrifter och andra tjänster via nätet. Sedan mindre än ett halvår finns nu också det lilla Ronneby-baserade företaget EPI-specialisten (EPI står för elektronisk prenumererbar information) – ett nystartat aktiebolag vars mål är att fånga upp de behov som de skattefinansierade kollegorna på området inte förmår att tillfredsställa eller som kanske inte ligger inom ramen för deras respektive verksamhet.

– Vi ser oss som en fristående och oberoende partner till biblioteken, säger Niclas Jönsson, ägare till företaget.

– Vi vill utgöra ett komplement till befintliga förhandlingsmetoder, hjälpa biblioteken att förhandla fram sådant som t ex Bilsam och Kulda inte gör.

Niclas Jönsson har tidigare arbetat ett antal år på ”agentsidan” och då huvudsakligen med e-titlar, dvs databaser, e-tidskrifter och e-kollektioner. Bland annat har han varit anställd på CD-ROM teknik, PrioInfo och Swets Information Service – ett i Holland baserat företag inriktat på tidskrifts- och prenumerationservice/försörjning. De senaste åren och innan Niclas Jönsson beslöt sig för att starta eget var han den från Swets sida som i

samarbete med dåvarande Landstingsförbundet, numera Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), arbetade fram EIRA (se faktaruta nedan).

– I samband med det kom det att bli så att jag mer och mer arbetade med förhandlingar för att få fram licenser och avtal. Jag har under årens lopp jobbat mycket med de här frågorna och i allt större utsträckning blivit medveten om att de förvärvande kunderna inte alltid vet vad de ska fråga efter, jämföra med och framför allt inte ifrågasätter priser och licenser i tillräckligt stor omfattning. Jag såg att kunderna behövde vägledning och att det finns ett behov hos dem som inte har någon partner att få hjälp och det är bakgrunden till att jag beslöt att starta eget, berättar Niclas Jönsson.

EPI-specialisten, som än så länge består av honom själv och en administrativt ansvarig, hustrun Maria Petersson, gör behovsanalys, genomför förhandlingar, tar fram förslag på underlag rörande inköp, kan hjälpa till med intern och extern marknadsföring samt med helpdeskfrågor. Konsortiumbildning (samband mellan kunder) finns också med på listan över tjänster. Man vänder sig inte till någon speciell bibliotekstyp.

– Vi kan vara aktuella för alla bibliotek och organisationer som hanterar e-information. Man kan säga att ju mer forskningsintensiv man är desto mer nytta har man av oss, säger Niclas Jönsson.

Vid en hastig titt på EPI:s hemsida kan man annars lätt få för sig att sjukhusbiblioteken hör till de kunder som man särskilt riktar sig mot. Enligt Niclas Jönsson var det fram till nyligen ganska jämt fördelat mellan akademiska bibliotek och sjukhusbibliotek, nu lutar det mest åt den senare kategorin.

– Jag vurmar mycket för sjukhusbiblioteken, det är en riktig iakttagelse. Det har naturligtvis att göra med mina erfarenheter och kontakter från EIRA-projektet. Sjukhusbiblioteken är en medveten grupp med stor aptit på e-information. Men jag har också arbetat med akademiska bibliotek, företags-, myndighets- och specialbibliotek. Just nu håller vi på att diskutera ett samarbete med olika specialbibliotek.

Hur mycket en konsulttjänst från EPI-spe-

cialisten kostar vill Niclas Jönsson inte gå in på. Det är en sak mellan företaget och kunden och som dessutom kan variera beroende på behov. Så mycket kan han säga att ”ett litet uppdrag” kan debiteras löpande per timme, i övrigt håller man sig till en fast prislista på de olika tjänsterna/momenten eller fast pris för ett projekt som löper över en bestämd tid.

– Kunden ska tjäna på att anlita oss, det ska finnas en nettovinst och arvudet för EPI-specialisten ska så klart inte överstiga den vinst som genereras vid en prisförhandling.

Beräknad omsättning 2006 ligger på miljonerna kronor. På sikt hoppas Niclas Jönsson kunna utveckla sitt koncept och expandera med fler anställda. Visionen sträcker sig även utanför Sveriges gränser.

– Jag har ett Norden-perspektiv. Så småningom hoppas jag att det ska finnas en EPI-specialist i varje nordiskt land.

HENRIETTE ZORN

FAKTA EIRA

EIRA är ett samarbete mellan landstingen och regionerna om upphandling av elektroniska tidskrifter och databaser för kliniskt bruk.

När EIRA startade den 1 september 2001 deltog 13 landsting och Gotlands kommun. Idag har alla landsting och regioner anslutit sig. Vissa landsting/regioner har till och med köpt in ytterligare databaser och tidskrifter.

EIRA är ett digitalt bibliotek för hälso- och sjukvården i Sverige och omfattar idag (januari 2006) fyra medicinska databaser och cirka 900 kliniska och vetenskapliga tidskrifter runt om i världen. En femte databas, The Cochrane Library, har köpts in av SBU (Statens beredning för medicinsk utvärdering) och är sedan den 1 januari 2005 öppen för alla i Sverige.

Genom EIRA får personal, förtroendevalda och entreprenörer i alla landsting på ett enkelt och smidigt sätt i sina intranät tillgång till senaste nytt om diagnostik, behandling och omvårdnad.

EIRA är en förkortning för Effective Information Retrieval and Acquisition (ungefär effektiv åtkomst och inhämtning av kunskap). Dessutom var Eira en asynja, dvs en kvinnlig gudom i asatron, speciellt bra på läkekonst. Ordet är fornordiskt och betyder forskning.

Swets Information Services AB är samordnare mellan landstingen och förlagen.

Öppet brev angående artikeln om Dieselverkstadens bibliotek i BBL 2005:10

DIESELVERKSTADENS BIBLIOTEK startade 2002 och har på tre år etablerat sig som ett av de mest spännande och nyskapande biblioteken i Sverige. Vår mäktiga lokal, vår tidiga satsning på icke-traditionella medier som text, tv-spel, vår nyligen införda RFID-teknik, vårt val att rekrytera medarbetare utifrån kunskap och kompetens snarare än traditionell bibliotekarieexamen, och inte minst vårt annorlunda arbetssätt har väckt stort intresse och genererat hundratals studiebesök från både Sverige och övriga Norden. Vi är ett team på sex personer som tillsammans bestämmer bibliotekets inriktning, idéer, mål och visioner. Tillsammans sköter vi öppet-hållande, inköp och planering. I en tid när folkbibliotekens utlån stadigt minskar går vi istället uppåt både i besöks- och lånesiffror.

Nu känner vi att kostymen blivit en smula trång och vill knoppa av oss, för att under friare former utveckla och förbättra verksamheten ännu mer – utan att för en sekund ge avkall på gratisprincipen och medieutvärderingskriterierna. Vi planerar bilda ett personalkooperativ och driva biblioteket på uppdrag av Nacka kommun. Beslut ska tas av Kulturnämnden i mitten av februari.

Om detta kan man – och bör man – ha åsikter. Privatisering av folkbibliotek är en het potatis, ännu en relativt oprövad idé utan några omedelbara goda förebilder. Vad händer om ett framgångsrikt bibliotek som Dieselverkstaden blir privatstyrkt? Har man allt att vinna, eller finns det faror och risker? Det är en intressant och viktig diskussion som vi välkomnar.

Tyvärr tycker Svensk Biblioteksförning inte att det är en tillräckligt spännande fråga, utan väljer istället att fokusera på ett påstått jämförhållande inom kommunen som skulle vara grund för avknoppningen. I artikeln "Dieselverkstaden kan bli privatägt" (Biblioteksbladet 2005:10) rapporteras pliktskyldigast om våra privatiseringsplaner medan det mesta utrymmet ägnas åt en snaskig text baserad på vaga andrahandsuppgifter och diffust skvaller. Att vår enhetsledare och Nackas kulturchef har ett förhållande har varit allmänt känt i många år och är inte ett problem utom för ett fåtal kollegor. Några konkreta bevis för att vårt bibliotek någonsin skulle ha

favoriserats har aldrig kommit fram av det enkla skäl att det inte finns några. Att framgångarna för Dieselverkstadens bibliotek kommer ur personalens passion, vilja, kompetens och förmåga att förverkliga våra drömmar i dialog med besökarna verkar vara svårt att ta till sig, och då blir det enklare att skylla på annat.

Att framgång inom en organisation skapar avundsjuka och skvaller bland kollegorna är trist – att Biblioteksbladet skriver en artikel som förvandlar den till biblioteksvärldens svar på Se & Hör är lika häpnadsväckande som upprörande. Inte minst för oss övriga i personalgruppen är det frustrerande att se hur den högtintressanta frågan om en eventuell privatisering hamnar i skymundan till förmån för insinuanta spekulationer om vår enhetsledares privatliv.

Från dag ett har vi drivit Dieselverkstadens bibliotek tillsammans, som en sammansvetsad grupp där vi kompletterar varandra och alla förväntas ta ansvar för hela verksamheten. Privatiseringsplanerna handlar inte om direktiv uppifrån utan kommer ur vår vilja att ta nästa steg till att göra framtidens bibliotek. Vilket gör att det känns mycket tråkigt att se hur biblioteket framställs som Margareta Swanelids maktfullkomliga enmansprojekt, istället för frukten av våra ansträngningar.

Det går bra för Dieselverkstadens bibliotek, så bra att det sticker i ögonen på somliga. Biblioteksvärlden är i mångt och mycket stelbent och konservativ, och uppstickare som utmanar biblioteksbegreppet kan lätt stöta på patrull. Därför är det sorgligt att Biblioteksbladet väljer att ställa sig på belackarnas och de räddhågsnas sida och sänka sig till att publicera ogrundade påhopp och snaskigt skvaller istället för att diskutera sakfrågor.

Vi har tidigare bjudit in Henriette Zorn och Åsa Ekström till biblioteket för att berätta om vårt arbete – inbjudan kvarstår.

Med vänlig hälsning,

PER PERSTRAND

HANSI GÜCLÜER

KALLE MOLIN

LENNART SANDGREN

ELISABETH SIMONSEN

DIESELVERKSTADENS BIBLIOTEK

Svar till Dieselverkstadens personal

Hej!

Tack för inbjudan men vi har redan varit på Dieselverkstaden, dels 2002 i samband med att biblioteket öppnade (BBL nr 7/2002), dels på senhösten 2005 (BBL nr 9), strax innan det blev känt att personalen gick i privatiseringstankar. Men det var inget man ville tala om då. Det är alltså inte så att vi underlåtit att bevaka Dieselverkstadens verksamhet, för övrigt i positiva ordalag liksom flertalet andra medier har gjort. Men när Dieselverkstaden inte själv får bestämma mediabilden av verksamheten och när ett kritiskt ifrågasättande poppar upp bland alla jubel- och klangrop, då tar det hus i helvete. Fast med en intressant fördröjning. Det aktuella numret av BBL utkom den 30 december 2005 men först i mitten av vecka tre 2006 vaknar man på Dieselverkstaden och kommer på att man är kränkt och djupt förorättad. I tid sammanfaller det lustigt nog med att lokaltidningen plockar upp tråden och börjar ställa obehagliga frågor.

Dieselverkstadens personal har fått några saker om bakfoten i den här frågan:

- Huruvida det har varit allmänt bekant – i fem minuter eller i många år – att enhetsledaren och Nackas kulturchef är ett par har ingen betydelse.
- Några konkreta bevis för att Dieselverkstaden på grund av detta skulle ha favoriserats, behövs inte. Blotta misstanken räcker och är illa nog och kanske just det som gör att den "högtintressanta frågan om en eventuell privatisering" kan komma att hamna i skymundan.

BBL har inte farit med skvaller eller insinuationer (se även svar till Nackas stadsdirektör) däremot fann vi det rimligt att ställa ett antal frågor som handlade om detta kända faktum. Samtliga berörda fick också svara på och bemöta dessa frågor.

Att få det till att artikeln i BBL nr 10 framställer Dieselverkstadens bibliotek som "Margareta Swanelids maktfullkomliga enmansprojekt" är snudd på en bedrift av Dieselverkstadens personal.

Det artilleri och de kraftord man från Dieselverkstadens sida använder står inte i proportion till den ointressanta fråga man vill gesken av att detta är.

Även i fortsättningen kommer vi med intresse följa Dieselverkstadens verksamhet.

Till sist ett förtydligande: Vad Svensk Biblioteksförning tycker om en eventuell privatisering redovisas av Niclas Lindberg (generalsekreterare) i det aktuella numret av BBL nr 10/2005: "Svensk Biblioteksförning har inte tagit ställning i frågan om alternativa driftsformer för folkbiblioteksverksamheten. Däremot anser vi att offentligt finansierade bibliotek av god standard och tillgängliga för alla med stöd i en särskild lagstiftning och i en nationell bibliotekspolitik utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling".

Tidningen BBL har en fri och självständig ställning i förhållande till föreningen. Det innebär bl a att tidningens innehåll inte är liktydigt med föreningens ställningstagande i olika frågor.

HENRIETTE ZORN
chefred

"Som en sämre såpopera"

PERSONALEN PÅ Dieselverkstadens bibliotek har under flera år, med stort engagemang och entusiasm, utvecklat biblioteket till något tämligen unikt och mycket intressant i biblioteksvärlden. Omvärldens uppmärksamhet och uppskattning har genomgående varit stor; priser, press och många studiebesök.

Nu vill en enig personalgrupp knoppa av från kommunen för att få än större möjligheter att fortsätta sitt spännande arbete under friare former. Detta har över lag fått ett positivt och nyfiket gensvar i media.

Döm om min förvåning när biblioteksvärldens egen tidning – Biblioteksbladet – presenterar personalens utvecklingsambitioner som en sämre såpopera med underteknad som en av rollinnehavarna. Vad skälet till detta är kan man enbart gissa: Är det så utmanande i en konservativ bransch att ett bibliotek ska drivas som ett personalkooperativ, eller är det kusin Jante som poppar upp? Vad vet jag, men uppenbart är att någon/några har intresse av att svärta ner personalens nyskapande förändringsarbete med trycksvärta. Pinsamt var ordet!

LENNART JONASSON
Stadsdirektör, Nacka kommun

Pinsamt var ordet! Svar till stadsdirektören i Nacka

FÖR DET FÖRSTA: alla som kan läsa inser att biblioteksvärldens egen tidning – Biblioteksbladet – knappast har presenterat de utvecklingsambitioner som finns hos personalen på Dieselverkstaden som "en sämre såpopera". Däremot har vi funnit skäl till att komplicera och möjligen nyansera bilden av ett "nyskapande förändringsarbete". Skälen heter varken kusin Jante eller konservatism utan Margareta Swanelid och Börje Sjölund och det faktum som Lennart Jonasson själv vidgär i BBL nr 10/2005: att en eventuell privatisering av Dieselverkstaden också löser den för kommunen besvärande situation att enhetschef Swanelid och kulturchef Sjölund är ett par. Hur ska man annars tolka Lennart Jonassons svar på Åsa Ekströms fråga: *Vad hade hänt om denna lösning med avknoppning och privatisering inte hade inträffat?*

– Ja, antingen hade enhetsledaren fått avgå eller kulturchefen sluta, svarar Nackas stadsdirektör som inte på något sätt ändrat åsikt ett par veckor senare när lokaltidningen Mitt i Nacka följer upp BBL:s artikel (den 17 januari 2006).

Till Mitt i Nacka medger Lennart Jonasson att förslaget om avknoppning "kom lägligt eftersom de båda chefernas förhållande blivit en akut fråga". Citat:

"Det var inget större problem tidigare då det fanns en chef mellan dem. Men nu är det långsiktigt inte hållbart. Det finns inget i lagen som förhindrar det men det är klart olämpligt." I slutet av artikeln i Mitt i Nacka säger Lennart Jonasson: "De är båda duktiga personer som vi vill ha kvar i kommunen. Blir avknoppningen inte av måste någon av dem omplaceras."

Det finns alltså ingenting som tyder på att BBL har missförstått stadsdirektören i Nacka.

Pinsamt är möjligen ordet. Värre är att inte stå för det man faktiskt har sagt.

HENRIETTE ZORN
chefred

Var med och

UTROTA HUNGERN

Ge människor kraft att förändra!
Bli månadsgivare på
www.svenskakyrkan.se/lutherhjälpen

Lutherhjälpen
Svenska kyrkan

Insändare om BTJ: "Våra protester kom försent"

JAG LÄSTE ANNINA RABES artikel i BBL 2006 nr 1, om Malmös upphandlingsavtal och det framkommer att bibliotekarier på skolorna (så även lärare), har protesterat mot att vi tappar BTJ som leverantör för litteratur. Ja tyvärr, våra protester kom för sent – vi förstod inte att detta kunde hända.

Debatten om upphandlingen handlar tydligen endast om pris och leveranstider. Det allra viktigaste är ju själva beställningssituationen, där BTJ erbjuder en kvalitet och snabbhet av information som inte finns hos andra leverantörer i deras databaser. Som bibliotekarie gör man ofta ämnesbeställningar och är beroende av en utförlig beskrivning av titlarna med recensioner, signum mm. Adlibris databas går helt enkelt inte att använda mer än att söka på författare och titel när man vet vilken bok som ska beställas. Det tar tid om denna leverantör åter ska "uppfinna hjulet", har vi tid och ork att börja på den nivån igen?

Den utveckling som skett för BTJ i nära samarbete med svenska bibliotek tar decennier att bygga upp, redskap som vi behöver i vårt yrke. Detta är något som man inte tar med i upphandlingen, vilket jag tycker är en skandal. Jag frågar mig om skolor där lärare

sköter inköp, ofta med endast lite tid avsatt för biblioteket, kommer att prenumerera på Media direkt, eller köpa sambindningslistor för recensioner eller kommer man bara att använda sig av Adlibris databas? Detta kommer att påverka urval mm till Malmö skolors bibliotek.

Jag har redan sett konsekvenser av det nya avtalet – att tidsåtgången vid beställning har dubblats idag. Snabbhet och kvalitet vid beställning (med btj som leverantör) är det som jag värderar högt, detta uppvägs inte av snabb leverans, ett skolbibliotek är inte så ofta beroende av att få boken på 3–5 dagar (dessutom gäller detta endast outrustade böcker, utrustade böcker tar längre tid). Som skolbibliotekarie arbetar man oftast ensam och är beroende av effektivitet och kvalitet, den tid som går förlorad tas från den pedagogiska delen i yrket.

Jag hoppas inför framtiden att BTJ kan återta marknaden för svenska bibliotek med den professionella hantering och beskrivning av media som vi på biblioteken är beroende av.

INGER RIDBÄCK, BIBLIOTEKARIE

Utbildningsförvaltningen, Malmö.
inger.ridback@malmo.se

Genmäle till artikeln **Låna TV-spel på biblioteket!** i BBL nr 1 2006

I ARTIKELN "Låna tv-spel på biblioteket!" i årets första nummer av Biblioteksbladet säger Christer Andersson på FörlagEtt: "Jag vågar påstå att BTJ är mer traditionella medan vi fokuserar på det nya". Detta tycker vi är ett mycket tråkigt uttalande. Det verkar som vår branschkollega inte har tillräcklig kunskap om vad vi gör.

Det är ingen i vår bransch som satsar mer på utveckling och nya produkter än vad vi gör. Ett exempel på en innovativ tjänst som lanseras är Musikwebb, tjänsten för nedladdning av musik via bibliotekens hemsidor. Detta är den första tjänsten i sitt slag i Sverige. Dessutom utvecklar och levererar vi ständigt databaser och söktjänster, inköpsvägledning, e-böcker, elektroniska beställningstjänster, direktleverans av katalogposter. Med mera!

Visst har vi arbetat i bibliotekens tjänst länge, men att vi inte fokuserar på det nya är ett felaktigt påstående.

Vi har erbjudit datorspel i BTJ-häftet i flera år. Malmös stora satsning på tv-spel är spännande och enligt avtal är Bibliotekstjänst Malmö stadsbiblioteks leverantör av dessa produkter.

ROLAND ELIASSON

Marknadschef Bibliotekstjänst

Vill du hedra minnet av någon nära?

Skänk en minnesgåva till Cancerfonden. De anhöriga får en hälsning från dig – cancerforskningen får ett välkommet stöd i kampen mot cancer.

Meddela oss den avlidnes namn och adressen dit minnesbladet ska skickas (anhörig eller begravningsbyrå).

tel 020-78 11 79 (personlig service alla dagar 8–21)
cancerfonden.se
pg 90 1986-0

Cancerfonden

Ha din man slu at lyssna på dig?

Det kan bero på att han börjar höra dåligt. Ring Hörsellinjen
0771-888 000. www.horsellinjen.se

Hörselskadades Riksförbund

Låna böcker på ICA

En biblioteksfilial i Katrineholm har flyttat in i en ICA-butik för att locka nya besökare till biblioteket. Varje måndag mellan 16–19 utrustas butiken med en sk info-point, ett minibibliotek, där två bibliotekarier serverar allmänheten.

Bibliotekarien Anna-Karin Sjökvist frestar kunderna på ICA i Nävertorp/Nyhem att låna hem en bok eller två.

DET ÄR DEN relativt nyutexaminerade bibliotekarien Anna-Karin Sjökvist som kläckt idén att flytta biblioteket till affären. Hon tröttnade helt enkelt på att se samma trogna 15 besökare komma till biblioteksfilialen i Nyhem varje måndagskväll.

– Jag vill att fler ska få tillgång till det vi har att erbjuda. I dag är det många människor som inte ens vet att biblioteket finns! Det här är ett kul sätt och en utmaning att lite mer aktivt försöka locka nya besökare till biblioteket, konstaterar hon.

Det lilla minibiblioteket är placerat i Nävertorp/Nyhem som är ett område där många människor från olika delar av världen bor. Gemensamt för dessa människor är att många av dem ännu inte besökt biblioteket i Nyhem.

– Det är just dessa människor vi vill nå genom att placera oss här där många gör sina dagliga matinköp.

Anna-Karin Sjökvist medger att det varit problem med stökiga barn och ungdomar på biblioteksfilialen på kvällarna. Även viss skadegörelse har förekommit och projektet är ett försök att komma till rätta med problemen.

– Om vi kan locka fler vuxna besökare till biblioteket, som kanske även känner igen ungarna, tror jag att det kan ha en lugnande inverkan.

I minibiblioteket kan man ansöka om lånekort, beställa olika typer av media och få hjälp med samhällsinformation. En liten

bokvagn finns även på plats. Biblioteksfilialen på Nyhemsskolan kommer att vara stängd under kvällarna men fungera som skolbibliotek på dagtid.

– Jag arbetar samtidigt med biblioteksplanen i kommunen och där ingår ju att kartlägga medborgarnas biblioteksbehov så jag kommer att ta tillfället i akt och intervjua folk som jag möter på ICA om deras behov av biblioteksservice. Besöker de biblioteket och om inte – varför? Vad skulle få dem att besöka biblioteket?

Köpmannen Roger Börjesson blev direkt positivt inställd till förslaget med ett minibibliotek i butiken – och han tjänar inte en enda krona på det.

– En sådan positiv och driftig bibliotekarie kunde jag inte tacka nej till. I dessa genomkommersialiserade tider behövs initiativ som det här. Framför allt innebär det sociala vinster för området och de vinsterna får ju även vi som butik del av i slutändan.

Han kan definitivt tänka sig ytterligare samarbete med biblioteket i framtiden.

– Det enda smolket i bägaren är väl platsbristen här i butiken. Fast det finns ju andra sätt att samarbeta på. Fantasin är väldigt viktig den enda gränsen. Redan idag samarbetar vi med idrottsklubbar och vi har även en resebyrå i butiken.

Enligt bibliotekschefen Marianne Wallén är projektet ett försök som kommer att pågå i tre månader och därefter utvärderas.

ÅSA EKSTRÖM

Glada bibliotek!

ÄNTLIGEN!
Liten behändig
bokvagn för
både låntagare
och biblioteks-
personal!
Besök vår
hemsida!

www.innorent.se
Arkitekter Design Inredningar
Tel. 046-524 41

EPI

SPECIALISTEN

När du kräver bättre villkor för din
Elektroniskt Prenumererbara Information
och E-böcker!

Telefon 0457-38 61 25
www.epispecialisten.se

Vill du annonsera i
Biblioteksbladet?

Ring eller mejla Bo Eriksson!
08-717 43 57 | 070-714 90 55
bo.erikssonmedia@telia.com

Tv-inspelning i biblioteksmiljö

Programledaren i "En svensk berättelse", Antonio de la Cruz, på tidskriftsbiblioteket i Stockholm.

Bodil Malmsten, som skriver på svenska i Frankrike och Claude Kayat, som skriver på franska i Sverige.

– DET FINNS ETT sug efter berättelser idag. Ofta är även berättaren intressant. Särskilt de berättare som kan göra guld av vilken historia som helst, säger Lisbet Schulz Contreras, tv-producent UR och projektledare för serien "En svensk berättelse".

Serien handlar om hur den svenska litteraturen har förändrats av författare som har rötter inte enbart i det svenska samhället. Programmen visar även hur samhället och dess berättelser förändras – ständigt.

Bland annat medverkar författare som är födda och uppvuxna med andra språk än det svenska t ex poeten Muhammed Omar, den välkände Theodor Kallifatides och debutanten Susanna Alakoski. Men även de som skriver på andra språk än svenska presenteras. Ett reportage tar bland annat upp att 95 pro-

"Språket är mitt hemland"

cent av Kurdistanens författare bor längs Gröna linjen i Stockholm.

– Redaktionen har gjort urvalet av författare men även fått tips från Internationella biblioteket. Det är en geografisk spridning och författarna är av båda könen. Sedan har vi valt att fokusera på de författare som är aktuella med nya böcker.

Den kritikerrosade Jonas Hassan Khemeri tillfrågades men ville inte medverka eftersom han inte vill bli stämplad som "invandrarförfattare". Även infödda svenskar medverkar i serien.

– Språket är mitt hemland, säger Bodil

Malmsten om sitt författarskap i Frankrike.

En av arabvärldens stora författare, Salim Barakat, instämmer säkert när han skriver på arabiska från sitt hem i en Stockholmsförort.

– Vi valde att spela in avsnitten på Internationella Biblioteket eftersom det är en symbolisk plats. En okänd plats för många men där många möten sker. En ren guldgruva för besökarna.

Den 5 april visas det första programmet i Kunskapskanalen. Temat är att utmana språket och bland annat medverkar journalisten och författaren Mustafa Can. Till glädje för oss tv-tittare som enbart har tillgång till det analoga TV-nätet, sänds serien i repris i SVT i höst.

ÅSA EKSTRÖM

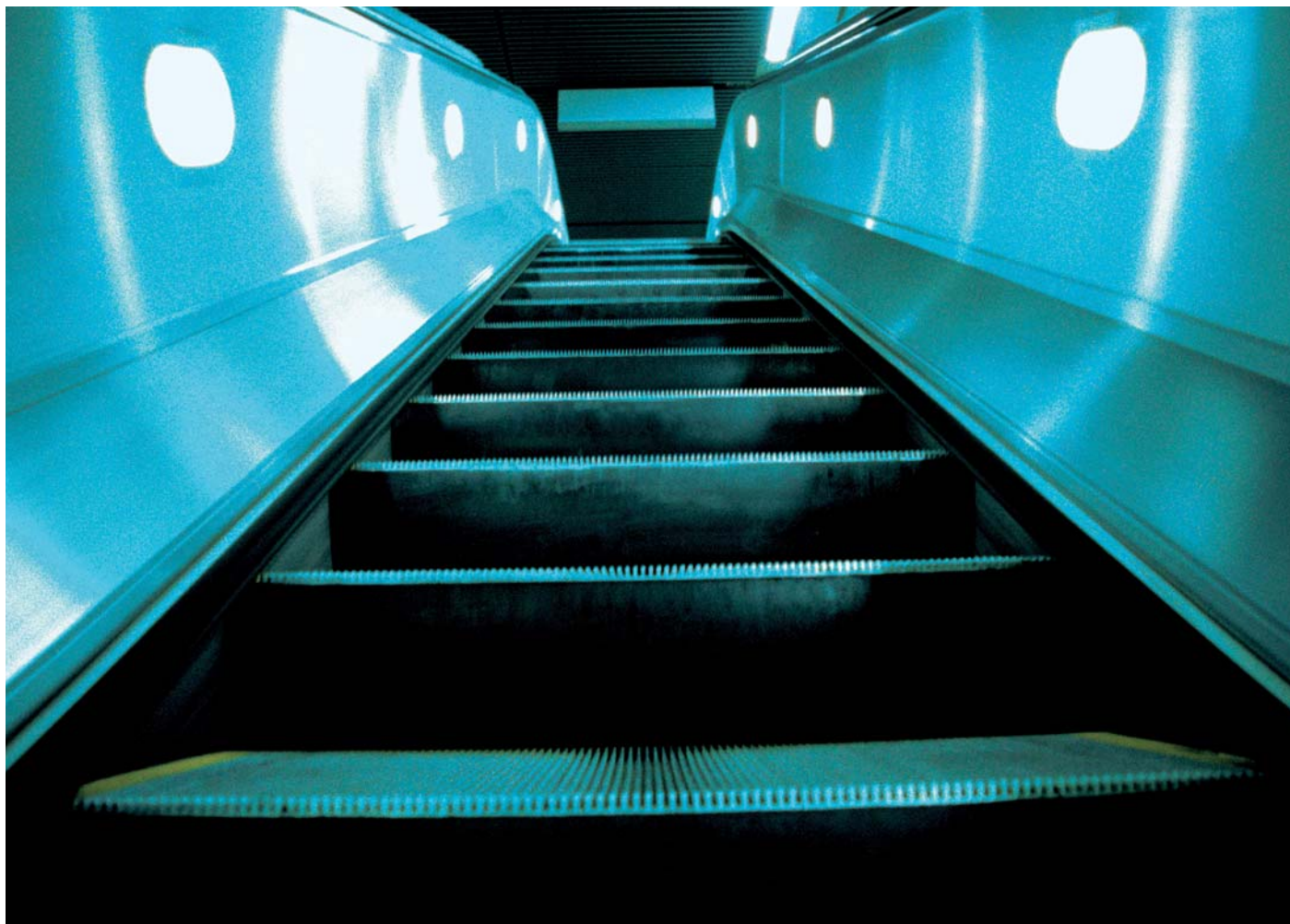
Var med och

UTROTA HUNGERN

Pg 90 02 56-9 www.svenskakyrkan.se/lutherhjalpen

Lutherhjälpen
Svenska kyrkan

Följ med oss in i framtiden!

I takt med att informationssamhället förändras utvecklar EBSCO sina produkter och tjänster för att de på bästa sätt ska passa våra kunder. Allt ifrån e-tidskriftsportaler till vår erfarna personal - EBSCO har människorna, systemen och resurserna för att tillgodose dina behov.

Från 19 kontor runt om i världen erbjuder vi lokal service med global support från vårt internationella huvudkontor. EBSCO:s finansiella stabilitet är en garanti för att vi lever upp till våra åtaganden och fortsätter att utveckla de bäst tänkbara tekniska lösningarna du behöver.

Tillförlitlighet, innovation, service och tekniska lösningar
- endast från EBSCO Information Services.

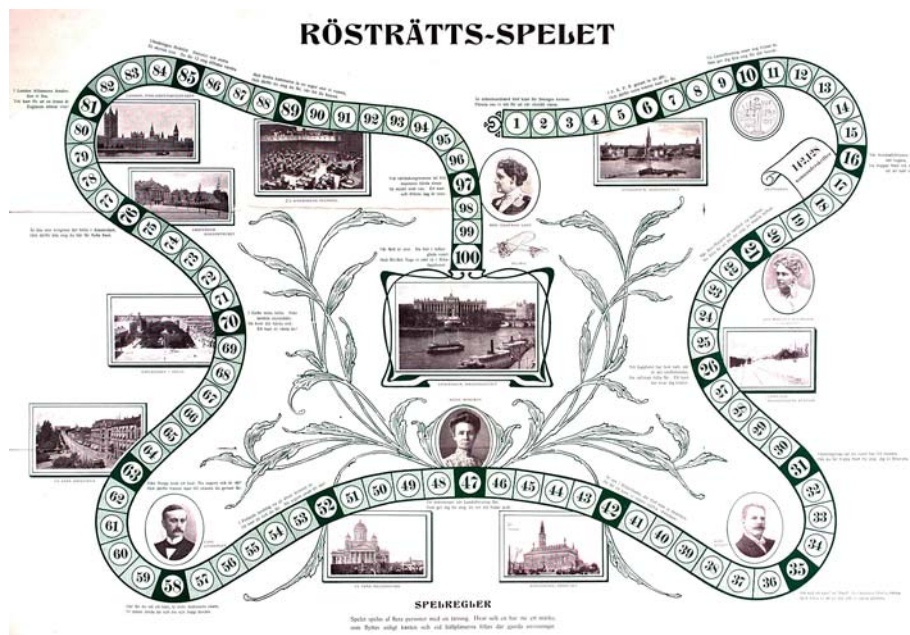

www.ebsco.com

EBSCO
INFORMATION SERVICES

Omslag till Rösträttsspelet. Fr v Ann Margret Holmgren, 1850–1940, författare, kvinnoaktivist och fredskämpe, Carrie Chapman Catt, 1859–1947, nyckelperson i den amerikanska suffragetrörelsen och fredsaktivist samt Signe Bergman, 1869–1960, ordförande i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt 1914–1917.

Ny portal: Kvinnors kamp för rösträtt

EN SAMMANHÄNGANDE historik över kvinnorörelsen på webben – det är det långsiktiga målet i ett projekt som Kvinnohistoriska samlingarna vid Göteborgs universitetsbibliotek står bakom. Första steget tog man genom att digitalisera utställningen *Kärlek, makt och systerskap – 30 år av kvinnokamp*. Den var ursprungligen en vandringsutställning om svensk kvinnorörelse – från sekelskiftets rösträttsrörelse till dagens feminister – med tonvikt på 1970-talet. Utställningen startade på Arbetets museum i Norrköping den 8 mars 2002 på Internationella kvinnodagen. Sista anhalt blev Stockholms stadsmuseum där den invigdes 8 mars 2004. Och nu lever den kvar som en utställning på webben (<http://www.ub.gu.se/systerskap/>).

Nu följer Kvinnohistoriska samlingarna vid GUB upp projektet och lanserar en ny portal om svenska kvinnors kamp för rösträtt (<http://www.ub.gu.se/kvinn/rostratt/>).

Med hjälp av både gammalt och nytt material redogör man på webbplatsen för den intensiva kampen för kvinnlig rösträtt som pågick decennierna kring förra sekelskiftet.

Bland dem som skrivit texterna till portalen hör Berith Backlund, bibliotekarie vid Göteborgs universitetsbibliotek/Kvinnohistoriska samlingarna.

– Vi har så mycket material i våra samlingar som vi tycker att vi vill tillgängliggöra. Vi hade redan innan vi började jobba med portalen digitaliserat en hel del tidskrifter, berättar Berith Backlund.

Det är en både rik och spännande webbplats. Här finns inskannade tidskriftsartiklar, pamfletter, riksdagsmotioner, kampanjmaterial och ett stort antal fotografier (bl a 100 sökbara foton men även vykort med budskap) på rösträttsrörelsens pionjärer. Hög kuriosafaktor torde tex Rösträtts-spelet ha som återfinns under rubriken Kampanjmaterial. Ett tärningsspel med hundra hållplatser som markerar landvinningar och bakslag i kampen. Bara spelplanens jugendinspirerande formgivning är värt ett besök

på webbplatsen. Texterna går heller inte av för hackor. I mål vid hållplats 100 står det t ex:

*Vår färd är slut. Du hör i luften
glada suset.
Med Bil-Bol flyga vi rakt in i
Riksdagshuset.*

Den som med tärningens hjälp hamnar på plats 16 får sig följande rader till livs:

*När hundrafyrtitusen här sin
rätt begära,
Du hoppar fram två steg –
uti all tukt och ära*

På webbplatsen finns också en nyskriven historik, *Rösträttskampen – ett triangeldrama mellan kvinnor, män och staten*, av fil dr Josefin Rönnbäck som bland annat handlar om den verksamhet som bedrevs av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, LKPR och som även rymmer biografier där viktiga personer porträtteras.

Portalen är lätt att navigera i. Webbplatsens ram är ockragul, det är ingen tillfällighet: De svenska rösträttskvinnorna hade gult som sin kampanjfärg.

Självklart vänder man sig till alla som är intresserade av kvinnohistoria men hoppas också att studerande och lärare vid gymnasier, folkhögskolor, universitet och högskolor ska kunna ha nytta av portalen som på sikt kanske också kommer att byggas ut.

– Vi har mer material än vad som syns på webbplatsen men tanken är att vi ska fylla på vartefter, särskilt under rubriken Kampanjmaterial, i våra samlingar finns väldigt många kampanjskrifter. Vi har också en hel del offentligt tryck, att skanna in motioner återstår bland annat, säger Berith Backlund.

Ambitionen är också att göra fler portaler som täcker perioderna före och efter rösträttskampen.

HENRIETTE ZORN

KVINNOHISTORISKA SAMLINGARNA

Kvinnohistoriska samlingarna vid Göteborgs universitetsbibliotek är ett specialbibliotek för kvinno-, mans- och genusforskning.

Verksamheten består i att bevaka och förteckna litteratur om genusfrågor, att samla, ordna och förteckna kvinnohistoriskt handskriftsmaterial samt ge referensservice. Registreringen av ny litteratur baserar sig på universitetsbibliotekets samlingar och förtecknas i KVINNSAM som är Nordens största databas inom genusområdet samt GENA (GENUSAVHANDLINGAR) som innehåller referenser till doktorsavhandlingar.

1997 blev Kvinnohistoriska samlingarna nationellt ansvarsbibliotek för kvinno-, mans- och genusforskning.

Effektiv datafångst för alla områden...

FBC-3860 med USB kabel 1.135:-
Med på/av-larmenhet 2.110:-

MBC-6890 Sladdlös med USB-anslutning 5.110:-

iTherm™ 280 Kvittoskrivare 3.380:-

BSR-100 streckkodsläsare med
USB kabel 1.200:-

FBC-6860 med USB kabel 1.310:-

MSR210U 3-spårs magnetkortsläsare
med USB-anslutning 635:-

IT3800LR-12 med USB kabel 1.820:-

Etiketter med eller utan larm för böcker, tidskrifter, CD och DVD begär offert

**Samtliga priser är exkl. moms fritt vårt lager.
Beställ direkt i vår nya e-butik**

Telefon 0171-469420
www.phf.se
info@phf.se

av Tottie Lönn

BANGLADESH

BIBLIOTEK MÅL FÖR TERRORISTGRUPP

En självmordsbombare dödade sex personer och skadade ytterligare ett 40-tal vid ett attentat i Gazipurs domstols bibliotek i slutet av november 2005. Detta och flera andra attentat planerades av en förbjuden, beväpnad Mujahedin-grupp i Bangladesh. Gruppen vill införa islamisk rätt och attackerar landets domstolar, domare och advokater i deras egenskap som symboler för ett sekulärt samhälle. Gruppens ledare är arresterad.

(<http://news.bbc.co.uk>)

DANMARK

KULTURKANON

Den danska Kulturkanon har som bekant åstadkommit häftig debatt bland kulturarbetare och väckt många reaktioner av skiftande slag. Den har arbetats fram på begäran av kulturminister Brian Mikkelsen och innehåller 108 verk inom scenkonst, barnkultur, klassisk musik, populärmusik, arkitektur, design/konsthantverk, litteratur, film och bildkonst.

Så här ser listan över litteratur ut:

1. Leonora Christina (1621–98): *Jammers Minde*, 1673–74, utg. 1869
2. Steen Steensen Blicher (1782–1848): *Præsten i Vejlbjerg*, 1829
3. H.C. Andersen (1805–75): *Den lille Havfrue fra Eventyr fortalte for Børn*, 1837
4. Søren Kierkegaard (1813–55): *Enten – Eller*, 1843
5. J.P. Jacobsen (1847–85): *Fru Marie Grubbe*, 1876
6. Herman Bang (1857–1912): *"Ved Vejen" fra Stille Eksistenser*, 1886
7. Henrik Pontoppidan (1857–1943): *Lykke-Per*, 1898–1904

8. Johannes. V. Jensen (1873–1950): *Kongens Fald*, 1900–01
9. Karen Blixen (1885–1962): *Vinter-Eventyr*, 1942
10. Klaus Rifbjerg (1931–): *Og andre historier*, 1964
11. Inger Christensen (1935–): *Sommerfugledalen*, 1991
12. Lyrikantologi

Danska bibliotek har inte gjort något speciellt av kulturministerns omskrivna lansering av Kulturkanon. Det kan man läsa under DB-Nytt på Dansk biblioteksforenings webbplats. Allt förmedlas ju redan av biblioteken! "Hvis der er noget du vil vide, så bare kom døgnet rundt – også i kanon-tider!"

(www.dbf.dk.m.fl.)

EFTERTRAKTADE KUNSKAPER

Copenhagen Business School (CBS) är en ny konkurrent till Danmarks Biblioteksskole. Utbildningen i "Information Management" godkändes av Videnskabsministeriet i december. Likheten med utbildningen på Danmarks Biblioteksskole är stor, skriver Bibliotekarforbundets tidskrift Bibliotekspressen. Skillnaden är framför allt att utbildningen på CBS helt och hållet sker på engelska och att innehållet är mer anpassat till det privata näringslivets behov. Utvecklingen skall enligt uppgift också ske i samarbete med en rad ledande internationella verksamheter. "Erfaringer fra erhvervslivet viser, at videnshåndtering og kommunikation forankret i en global forretningsforståelse er en af den nære fremtids vigtigste konkurrenceparametre", skriver skolan på sin hemsida.

Bibliotekariernas kunskaper är eftertraktade och fler vill vara med på marknaden. Biblioteksskolan har länge hävdat bibliotekarieutbildningens bredd, lämplig både för offentliga bibliotek och för näringslivet. Det är rent struntprat att påstå att inte vi också ut-

bildar till att arbeta i det privata näringslivet där många av våra studenter hamnar, menar biblioteksskolans rektor Leif Lørring. Men yrket kan också stärkas genom ett samarbete mellan CBS och Danmarks Biblioteksskole. De båda utbildningarna kompletterar varandra och elever kan naturligtvis kombinera delar av skolornas respektive utbildningar.

(Bibliotekspressen 2006:2)

FRANKRIKE

FRANSKA STÖLDER

Det är knappast troligt att USA kommer att utlämna den pensionerade historieforskaren, som anklagas för att ha stulit värdefulla dokument från Franska nationalarkivet på 1980-talet, till den franska rättsvisan.

"Jag tog hundratals dokument där om intemer", medgav han i januari vid en intervju och tillade: "Om ni stod framför Egyptens pyramider så skulle kanske även ni plocka upp en skärva". Den 74-årige historieforskaren var tidigare verksam vid Marquetteuniversitetet.

Franska myndigheter startade en utredning 1996 i samband med att professorn och hans medhjälpare erbjöd brev från Ludvig XVIII samt Fontainebleau-överenskommelsen från 1814 med Napoleons abdikation till försäljning vid Sothebys auktionsfirma i New York. Paret dömdes 2002 i USA för försök att sälja stulet gods. Straffet blev villkorlig dom, husarrest och böter som ersättning för reparationer.

Franska arkiv saknar många andra dokument men professorn hävdar att han inte har kvar några ytterligare dokument från franska arkiv. Den franska rättsvisan försöker ålägga paret att komma till en rättegång i år i Frankrike men kan inte tvinga igenom detta.

(www.ala.org)

KINA

KINABIBLIOTEK

Det finns trevligare biblioteksnyheter från Kina än försöken att stoppa information på Internet. Nationalbiblioteket öppnade t ex i januari en imponerande filial i Beijing för antika böcker. Filialen innehåller över 2,6 miljoner volymer, varav 270 000 rara utgåvor och 700 000 volymer med speciella dokument, enligt Xinhua News Agency. Ett antal har digitaliserats och kan läsas on-line.

(www.chinaview.cn, www.xinhuanet.com)

STORBRITANNIEN

BRITISH LIBRARY OCH MOZART

British Library bidrar till Mozart-jubiléet genom att lägga ut Mozarts musikaliska dagbok *Verzeichnis aller meiner Werke* (1784–1791), som innehåller detaljer om 145 av kompositörens verk. Besökare på British Librarys webbplats kan dessutom få höra smakprov på musiken, förmedlade av Royal College of Music. Eftersom Mozart skrev ner de första takterna i alla kompositioner kan katalogen också förmedla inledningen till många förklarade verk. On-line kan man höra 75 introduktioner. Allt ingår i en utställning "Mozart's Musical Diary" som pågår till den 10 april i British Library.

Vid British Library's avdelning för musiksamlingar har man nu också lyckats förena delarna av ett manuskript som skurits i två delar för 170 år sedan, troligen av Mozarts änka Constanze. Manuskriptet innehåller musik skriven av en 17-årig Mozart. Den ena delen finns sedan 1953 på British Library och den andra delen har köpts från en privat samlare.

(<http://news.bbc.co.uk>)

SWAZILAND

FLADDERMÖSS TAR ÖVER BIBLIOTEK

Swazilands nationalbiblioteks Simunye-filial har fått ett ovanligt bekymmer. Hela taket har kollapsat och det stinker i byggnaden. Fladdermöss, bosatta ovan innertaket, är skyldiga till detta. Deras bon och avföring har krossat taket och lukten är vidrig. Biblioteket har därför stängts temporärt.

(South Africa's News via www.ala.org)

ÖSTERRIKE

MOZART SÄLJER

Mozart-jubiléet har väl knappast undgått någon. Över stora delar av världen firas 250-årsminnet av hans födelse, inte minst i hans födelsestad Salzburg och i huvudstaden Wien. Vid Salzburgfestivalen spelas alla hans 22 operor under fem veckor. Biblioteken spelar en blekare roll i sammanhanget. Österrikes nationalbibliotek lockar med en utställning kring Mozarts sista mytomspunna verk "Requiem" och med konserter.

Jubiléet genererar också en förfärlig massa kitsch – hundratals nya produkter har skapats. Dit hör Mozartyoghurt, Mozartkorv, Mozartdesserter och Mozartparfym etc. Mozart säljer bra. Affärsvärlden hoppas på ett rekordår.

(www.onb.ac.at, <http://news.bbc.co.uk>)

Nytt namn, ny ledning och nya resurser

NYLIGEN BYTTE MAN namn och fick man nya uppgifter. Nu har dessutom Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning (tidigare Myndigheten för Sveriges nätuniversitet) fått en ny generaldirektör. Regeringen har utsett Madeleine Rohlin, professor i odontologisk diagnostik och prorektor vid Malmö högskola med särskilt ansvar för grundutbildningsfrågor, till ny generaldirektör.

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning får, som vi tidigare skrivit om i BBL nr 1/2006, nya uppgifter att arbeta med som breddad rekrytering och pedagogisk utveckling. Myndigheten ska också stödja genomförandet av den nya utbildningsstruktur och examina som är ett resultat av Bolognaprocessen.

Nytt är också att man tillförs 31 miljoner kronor i permanenta resurser för att fullgöra myndighetens både gamla och nya uppdrag.

Namnändringen och myndighetens nya uppgifter påverkar inte samarbetet med Sveriges nätuniversitetet. Att stödja Nätuniversitetet kommer även framgent vara en huvuduppgift. Hösten 2004 läste knappt 40 000 personer inom ramen för Nätuniversitetet. Det motsvarar 11 % av alla studenter.

Nätuniversitetet har mycket effektivt minskat den sociala snedrekryteringen till universitet och högskolor, säger Leif Pagrotsky i ett pressmeddelande.

Leif Pagrotsky stödjer sig på en utvärdering som Högskoleverket gjort där det framgår att det inte finns någon social snedrekrytering till Nätuniversitetet.

HZ

Vill du annonsera i
Biblioteksbladet?

Ring eller mejla Bo Eriksson!
08-717 43 57 | 070-714 90 55
bo.erikssonmedia@telia.com

Digital BiblioteksGUIDE

WAGNER

www.wagnerform.se

Humaniorabloggen

– folkbibliotekstanken i moderna kläder

ATT BIBLIOTEKARIER VAR tidigt ute i bloggssfären vet de flesta. Att det finns ett stort antal biblioteksbloggar likaså. Men det är ännu så länge relativt få bibliotek som har den typen av samlingsblogg som Stockholms stadsbibliotek nyligen startat. På Humaniorabloggen kan man läsa om allt tänkbart, både stort och smått, inom ämnet Humaniora. Ofta är posterna försedda med användbara länkar och intressanta bilder. Bakom det hela står bibliotekarierna på Stockholms stadsbiblioteks enhet för humaniora. Susi Holmgren, som tillsammans med Claes Thiel är redaktör, berättar att bloggen var en idé som kläcktes under trettonhelgen.

– Sedan var det en väldigt kort väg från ax till limpa. Vår chef tyckte också att en blogg vore ett jättebra komplement till hemsidan, så då satte vi igång. Det är väldigt roligt!

Susi Holmgren ser bloggen som en naturlig utveckling av den gamla folkbibliotekstanken; ett medel för att informera och upplysa. Den skall vara en fritt hållen humaniorasajt med högt i tak och tydliga mänskliga

avsändare. Det är den främsta skillnaden mellan bloggen och hemsidan, säger hon.

– Tanken med bloggen är att man ska känna av människorna bakom texten. Stadsbibliotekets hemsida är ju officiell, där är det själva organisationen som står bakom. Men här vill vi informera om allt möjligt på ett mer kåserande sätt. Var och en står för sina egna inlägg.

Dessutom satsar man mycket på bild. Gunnar Asplunds praktfulla biblioteksbyggnad finns exponerad i ett särskilt album, men här finns mycket annat också – en hel del av Stockholmsianakarakter. I skrivande stund (mitten av februari) kan man t ex se en rolig utställning med bilder av klassiska butiksmiljöer i Stockholm. Väldigt underhållande, men den seriöst lagda behöver inte heller vara orolig: här finns också tips om EU-regler och databaser, aktuella humaniorarelaterade händelser över hela landet. Man kan få boktips, arkitekturtips, referenser till aktuella tidningsartiklar, etc.

– Vi som skriver på bloggen får dessutom väldigt mycket tillbaka. Vi håller oss ajour

med aktuella händelser på ett helt annat sätt, säger Susi Holmgren.

Bloggen följer folkbibliotekstanken även här: inget ämne (inom humanioraområdet) är främmande. De olika ämnena är indelade i mer eller mindre flytande kategorier. Ett av bloggmediets främsta fördelar är att det går att skriva fritt och ozensurerat. Men vad händer om någon skriver något kritiskt eller negativt på Humaniorabloggen?

– Hm... vi har sagt att man nog ska akta sig för politik och så. Det här är ju en allmän blogg som inte ska förarga någon. Det är svårt att säga exakt var gränsen går, men Stockholms stadsbibliotek måste kunna ställa sig bakom det.

Susi Holmgren rekommenderar varmt kolleger över hela landet att följa deras exempel. Att blogga är roligt och utvecklande säger hon. För den som vill se resultatet är det bara att klicka sig in på www.humaniorabloggen.blogs.com

ANNINA RABE

KBnyheter – nytt elektroniskt nyhetsbrev

BLI SYNLIIGARE OCH förstärka kommunikationen – det är några av ambitionerna bakom det elektroniska nyhetsbrev som Kungliga biblioteket lanserade i februari. Nyhetsbrevet ska komma ut med fyra nummer per termin. ”KB satsar nu kraftfullt på att utveckla kommunikationen – att informera och att väcka intresse men också att lyssna och att följa vad som sker i omvärlden...”, skriver Gunnar Sahlin, riksbibliotekarie i det första nyhetsbrevet under rubriken *Inledningsvis*.

Det första numret på två sidor rymmer en lite småputtrig blandning av kalendarium, hårdfakta, seminarierreferat och röster från insidan av nationalbiblioteket. Från BIBSAM rapporteras t ex att man just slutit avtal med två nya förlag inom e-tidskrifter: Blackwell Publishing (800 titlar) samt SAGE (390 titlar).

Under rubriken *Året i siffror* konstateras att antalet framtagna beställningar ur KB:s magasin under 2005 uppgick till 117 554! Och vi-

dare att i stort sätt allt material på KB förvaras i slutna magasin. Framtagning kräver mycket god kännedom om KB:s samlingar och kataloger. Cred till personalen – det är

bra. Och gärna fler siffror som blixtbelyser verksamheten, tack.

HZ

Akut

Hjälp oss hjälpa katastrofernas offer i Pakistan, Indien, Centralamerika och Afrika.

Ge 50 kr genom att SMS:a ”akut” till nummer 72105.

Eller ge din gåva on line: www.redcross.se

Tack för ditt stöd!

Open Access-företrädare hedersdoktor i Lund

INGEGERD RABOW, 1:e bibliotekarie vid Lunds universitetsbibliotek har utsetts till humanistiska fakultetens hedersdoktor 2006. Promovering sker den 2 juni.

Ingegerd Rabow har arbetat i Lunds universitets biblioteksdirektion sedan den inrättades 2001 och hon har varit aktiv i den framväxande Open Access-rörelsen – för öppen tillgänglighet till vetenskapliga publikationer. Ingegerd Rabows arbete för en fri och öppen tillgång till forskningens och vetenskapens senaste rön för forskare över hela världen oavsett hemvist och ekonomiska förutsättningar, har i hög grad bidragit till ökat självstyre och förbättrad jämställdhet i forskarsamhället, skriver man i ett pressmeddelande från Lunds universitet.

– Det är förfärligt trevligt, hedrande och överväldigande. Det är en utmärkelse som universitet delar ut varje år och är en erkännelse för det arbete jag gjort för vetenskaplig kommunikation och fri tillgång till vetenskapliga publikationer, säger Ingegerd Rabow som betonar att det också är en erkänsla

för ett gott lagarbete ("teameffort") kolleger emellan.

Särskilt roligt är det också att det är just humanistiska fakulteten som på detta sätt uppmärksammar hennes insatser. Frågan om fri tillgång ligger väl i linje med allmänna humanistiska ideal i den vetenskapliga världen.

– Det är en dubbel glädje: för mig personligen men också för själva saken, säger Ingegerd Rabow.

Hennes engagemang på publiceringsområdet ledde 2003 till uppbyggnaden av ScieCom – ett svenskt resurscentrum för vetenskaplig kommunikation. Webbportalen <http://www.sciecom.org> – en nationell och internationell portal för information kring nya publiceringsstrategier och den fortsatta utvecklingen av Open Access-rörelsen – har gjort Lunds universitet känt i hela den vetenskapliga världen. Ingegerd Rabow är dessutom redaktör för och utgivare av den elektroniska nyhetspublikationen ScieCom Info.

Vid sidan av Ingegerd Rabow har även

FOTO: BEATT NILSSON

Ingegerd Rabow, hedersdoktor

Ingemar Leckius, poet, konst- och litteraturkritiker, samt Thomas Vargish, professor i engelska, utsetts till hedersdoktorer vid universitetets humanistiska fakultet.

HZ

Nu har KB skrivit på – och även Svensk Biblioteksforening

I DECEMBER 2004 skrev SUHF, Sveriges universitets- och högskoleförbund på. I maj 2005 skrev Vetenskapsrådet på. Då deklarerade även Svensk Biblioteksforening stolt att man nu som tredje organisation i Sverige också skrivit under Berlin-deklarationen för Open Access (fri tillgång till vetenskaplig information på Internet). Men gjorde man faktiskt det? Faktum är att Svensk Biblioteksforening ännu i slutet av januari 2006 inte fanns med på listan över de 140 organisationer och institutioner som skrivit under deklarationen.

Svensk Biblioteksforening har gjort en åsiktsförklaring men genom ett missförstånd inte omsatt den i praktiken genom att ta kontakt med Max Planck Gesellschaft i München och tala om att man vill skriva på.

Det ämnar nu Kungliga biblioteket att göra för att skriva under Berlin-deklarationen. Kungliga biblioteket motiverar beslutet med "viljan att bredda och förenkla tillgången till vetenskaplig information, såväl för forskare och studerande som för specialister

och allmänhet utanför högskolan". Att stödja högskolornas e-publicering hänger också för KB:s del nära samman med att garantera det långsiktiga bevarandet av svenska e-publikationer.

Genom BIBSAM (avdelningen för nationell samordning) har KB redan tidigare stött ett antal projekt som verkat för Open Access: Resurscentrum för vetenskaplig kommunikation – ScieCom, Directory of Open Access Journals (DOAJ) samt Samordning av den Svenska högskolans Elektroniska Publicering (SVEP). Med tanke på att man redan tidigare varit aktiv i frågan, varför har man dröjt med att skriva under Berlin-deklarationen?

– Ja, det kan man undra. Jag tror mest det handlar om att man från vår sida inte upplevde det som att initiativtagarna vände sig till biblioteken i första hand, säger Jan Hagerlid på BIBSAM.

– Sedan har vi sett att en del bibliotek har skrivit under, och i samband med att vi nu samordnar alla insatser på det här området i ett särskilt utvecklingsprogram fann vi det

lämpligt att också tydliggöra vårt stöd för Berlin-deklarationen.

"SVEP 2 – program för Open Access i Sverige", heter det nya utvecklingsprogrammet i vilket KB avser att organisatoriskt samla allt som har med Open Access-frågor att göra.

HZ

FAKTA BERLIN-DEKLARATIONEN

Antogs 2003 av ett antal betydelsefulla europeiska organisationer och institutioner inom forsknings- och högskolevärlden. Idag har deklarationen undertecknats av ca 145 olika organisationer, däribland ett antal bibliotek.

Se också <http://www.zim.mpg.de/openaccess-berlin/berlindeclaration.html>

Vill man underteckna Berlin-deklarationen kan man vända sig till:

Prof. Dr. Peter Gruss
President of the Max Planck Society
Hofgartenstraße 8
D-80539 Munich
Germany
e-mail: praesident@gv.mpg.de

Lars Våge, Erik Stattin och Gunnar Nygren Bloggtider

Sellin & Partner, 2005

Med boken *Bloggtider* vill Institutet för Mediestudier "bidra med ett underlag för fortsatta diskussioner om bloggarnas betydelse i framför allt nyhets- och opinionsbildningen".

Boken är indelad i tre avsnitt med tre olika författare. I det första avsnittet beskriver Lars Våge (bibliotekarie på Mittuniversitetet) bloggarnas utveckling från mitten av 1990-talet fram till idag. Enligt Våge kan en blogg (webblogg) beskrivas som "en ofta uppdaterad webbplats vars startside karaktäriseras av förekomsten av ett antal daterade texter arrangerade i omvänd kronologisk ordning så att det senast skrivna kommer överst".

Förutom rena textbloggar finns också t ex fotobloggar, ljudbloggar och videobloggar. När det gäller de textorienterade bloggarna är själva proceduren att skriva ett slags dagbok och publicera den på Internet inget nytt fenomen. Men det som utmärker bloggarna är den standardiserade form de har fått och denna "bloggens anatomi" beskriver Våge på ett mycket initierat sätt. Vad som också kännetecknar bloggarna är att det är mycket enkelt att starta och administrera en blogg. Lars Våge visar med hjälp av grattistjänsten Blogger hur man kommer igång med detta.

Förutom det formmässiga tar han också upp hur bloggarna utvecklats till antal och innehåll. Det finns uppskattningar att antalet bloggar idag är över 100 miljoner och även innehållsmässigt har den s k bloggsfären ökat. Från att ha dominerats av dagboks-skrivande och tips om webbsidor innehåller bloggarna idag "allt från nyhetsrapporter, kunskapsförmedling, åsikter och skvaller".

I bokens andra del beskriver Erik Stattin (bibliotekarie på Karolinska Institutet) hur bloggar används i nyhetsförmedling och opinionsbildning. Han visar på skillnader mel-

lan bloggar och traditionella medier men också hur de påverkat varandra och även samverkat.

Enligt Stattin är ett av bloggkulturens kännetecken en "mediekritisk hållning". Ett annat är att bloggarna oftast skrivs av oberoende aktörer som "utmanar privilegiet som traditionella medier haft genom att vara snabba, rikare på åsikter och subjektiva vinklingar". Med exempel från USA, Iran och Kina visar Erik Stattin vilken viktig roll bloggar kan spela i såväl det offentliga samtalet som i den underjordiska regimkritiken. Exemplen från USA pekar dessutom på hur tidningar, radio och teve mer och mer börjar använda bloggsfären som nyhetskanal, framför allt som informationskälla men även för den egna rapporteringen. Detta är något som blir allt tydligare även vad gäller traditionella medier i Sverige.

I bokens sista del betonar Gunnar Nygren (lärare i journalistik på JMK) hur bloggarna, till skillnad från traditionella medier, bygger på *konversation* mellan människor. Han menar att bloggsfären "ger den tidigare passivt mottagande publiken möjlighet att själv agera, att sprida information och diskutera för att skapa egna offentligheter". Även om Nygren är övertygad om att de traditionella medierna kommer att dominera det offentliga samtalet lång tid framöver, menar han att bloggarna radikalt förändrat förutsättningarna för dem. De stora medierna måste hela tiden räkna med att publiken har tillgång till de nya offentligheterna, vilket resulterar i "en ömsesidighet i relationen mellan traditionella medier och nätpublicering som bloggar – de ersätter inte utan kompletterar varandra."

De tre avsnitten kompletterar varandra på ett förträffligt sätt. Detta har resulterat i en bok som inte bara fungerar som ett diskussionsunderlag, utan också som en utmärkt introduktion till vad bloggar är och vilken roll de kan spela. Det enda jag saknar i *Bloggtider* är lite utförligare beskrivningar av och funderingar kring den svenska bloggsfären.

MIKAEL JOHANSSON
frilansskribent, Arvika

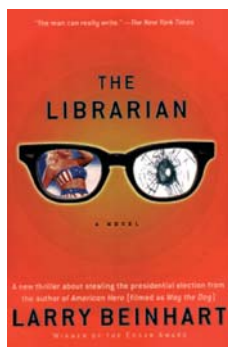
Larry Beinhart The Librarian

Nation Books, 2004, ISBN 1-56025-636-2

Wag the Dog hette en film från 1997 som på ett underhållande och kraftfullt sätt visade att den amerikanska filmindustrin inte helt gett upp politisk satir som säljargument. Robert de Niro och Dustin Hoffman presterade sina bästa roller på länge i denna hejdlösa film med satirisk udd, som målar upp en kritisk bild av den amerikanska utrikespolitiken. Den handlar om hur personer i en presidents närmaste krets kan besitta viljan och makten att medvetet vilseleda allmänheten för egen vinnings skull och om hur de alltmer tandlösa och fjättrade medierna sväljer det mesta som serveras dem. Filmen baserades på Larry Beinharts bok *American Hero* som gavs ut 1993.

Beinhart tycks vara förtjust i svindlande konspirationsteorier även i *The Librarian* där hjälten, som titeln antyder, är en bibliotekarie. David Goldberg är universitetsbibliotekarie och extraknacker på deltid hos miljardären Alan Stowe med att katalogisera dennes privatbibliotek. Stowe är en av dem som ger ekonomiskt stöd till återväljandet av Augustus Winthrop Scott – Gus för sina väljare – till presidentämbetet. Han är en skrupelfri, ärkekonserverativ republikan, vars motståndare är den något mer sympatiska demokraten Ann Lynn Murphy. I president Scotts innersta krets finns även Jack Morgan, högt uppsatt i det s k Homeland Security Department, och som inte drar sig för att använda sitt departements resurser för att ge presidenten extra skjuts i kampanjen. Men när utmanaren Murphy plötsligt börja raka förbi presidenten i opinionsmätningarna sprids paniken bland republikanerna och misstankar, som går ut på att hon låtit infiltrera deras högkvarter, riktas mot Murphy. Morgan letar misstänkta och blickarna faller efter flera missförstånd på David Goldberg. Han börjar snart ana oråd och tar till flykten. För att förstå sitt utsatta läge måste Goldberg inform-

Inblick Christer Hermansson Varför ljuger vi inte mer på biblioteken?

era sig om varför han har hamnat där han har hamnat. Och med en god bibliotekaries förmåga att finna information och använda den som vapen (ett stillsamt hurrarop ekar inom en) blir han snart varse fler hemligheter rörande president Scotts återvalskampanj. I sin kamp för upprättelse och för att rädda världen från Gus Scott lierar han sig med de båda initiativrika bibliotekarierna Inga och Susanne.

Med en skruvad intrig, generösa doser svart humor och med bibliotekarier som tacksamt nog inte ikläds sina sedvanliga stereotypa roller, är *The Librarian* en både komisk och träffsäker politisk kommentar till det rådande läget i USA. Namnet Scott skulle med lätthet kunna ersättas med Bush.

JONATHAN PEARMAN

Kungl. biblioteket

Du är välkommen
i naturen. Men tänk på att
inte störa och inte förstöra.

Lär dig mer om **Allemansrätten**
www.naturvardsverket.se

DET VAR EN TRIST januaridag i Författarnas Hus. Ett styrelsemöte i Sveriges Författarförbund skulle strax börja och jag satt och slöpratade med några kolleger om människors attityder och inställning till lögn och sanning. Katarina Kieri hävdade, och hon kan ju verkligen låta väldigt trovärdig eftersom hon är från Norrbotten, att hon ljög väldigt mycket som barn. Till exempel påstod hon i första klass att hon hade en alldeles egen ko för att imponera på klasskamraterna. Visserligen hade hon inte kon hemma utan hos sina farföräldrar. Eller var det möjligen en get? Jag minns inte riktigt. Sedan berättade hon att hon kunde cykla med bindel för ögonen från Överkalix till Kalix utan att trampa på pedalerna. Jaha, sa jag, och vad vill du säga med detta?

Sedan menade Eva Susso att hon alltid ljuger vid offentliga framträdanden. Då lyfte jag fram en diskurs om betydelsen av det fiktiva och författarens rätt att alltid dra på rejält; att vara trogen sig själv kanske är det enda som är intressant. Men äpplet föll rakt ner i toaletstolen. Det var ingen som hakade på. Jag försökte tala för Per Gunnar Evanders och andras rätt att skriva vilka historier och med vilka fiktiva personer som helst. Att det är författarens privilegium. Ordförande Mats Söderlund inflikade då att sanning är det som man minns, och det som lever kvar, och han hänvisade till några dunkla arkaiska grekiska källor. Därefter började styrelsesammanträdet.

Av någon anledning slumrade jag till och tankarna flög iväg till när jag som ung och relativt oerfaren bibliotekarie fick ett vikariat på ett institutionsbibliotek i Södertälje. Den redan då legendariska Kerstin Simberg, numera bibliotekschef i Visby, instruerade mig i hur man, enligt hennes modell, skulle bokprata.

Det räcker absolut med att läsa baksidestexten på böckerna, sa hon, och sedan improvisera och hitta på efter bästa förmåga. Men

är det inte bra att läsa böckerna först?, tänkte jag fast jag vågade inte säga emot henne. I många år hade jag verkligen svårt för Simbergs pragmatiska bokpratmodell, men på senare tid har jag insett hur banbrytande och praxisbetonad den verkligen är. Varför ska bibliotekarier vara så modesta i sin framtoning? Varför inte fabricera och fabulera lika friskt som författare gör? Det viktiga är väl, oavsett hur, att intresset väcks för litteraturen?

Jag tror det var i tv-programmet Bokbussen som några författare fick frågan om vilka klassiker som de *inte* hade läst. Då funderade jag på vad det egentligen innebär att läsa eller ha läst någonting. Är det egentligen en föreläsning eller en nackdel? Något positivt eller negativt? Finns det ett slags kanon i läsningen också? Ett rätt sätt att få erfara och uppleva litteraturen på? I samtiden, i folkbibliotekens eller forskningsbibliotekens fikarum, handlar det väl snarare om att kunna referera till någonting eller möjligen ytligt ha hört talas om en bok eller film eller rockgrupp? Namedropping är en egenskap som bibliotekarier borde använda sig av professionellt mycket oftare.

Många forskare, lärare och människor som jag känner hävdar fortfarande och ofta att boken är överlägsen den nätbaserade informationen. Nationalencyklopedin är att lita på, den tryckta versionen, för att ta ett exempel. Jaha. Har verkligen Ebba Witt-Brattström skrivit en bok som heter *Ur kökets mörker*? Gå till källorna och kolla. Jag vet inte. Men det är hur som helst en väldigt lockande titel.

Jag är övertygad om att alla nu verksamma bibliotekarier någon gång har ljugit i sin yrkesutövning. Och detta gäller förstås även landets begåvade biblioteksassistenter. Min uppmaning är därför följande: Bättre att ljuga om en dålig bok av en bra författare än att säga sanningen om en bra bok av en usel författare. Eller var det kanske tvärtom?

Vill du annonsera i Biblioteksbladet?

Ring eller mejla Bo Eriksson!
08-717 43 57 • 070-714 90 55
bo.erikssonmedia@telia.com

Allt fler män läser med öronen!

Drygt två miljoner svenskar lyssnar på ljudböcker och nästan hälften av dem är män. Det visar en Temo-undersökning som nyligen gjorts. Ljudböckerna är allt populärare – både på biblioteket och i handeln.

DRYGT TVÅ miljoner svenskar lyssnar på ljudböcker, 36 procent av alla är i åldern 16–74 år. De flesta har börjat lyssna de senaste två åren vilket visar att det är en relativt ny marknad. Man lyssnar även mer idag än vad man gjorde för ett år sedan.

Precis som med tryckta böcker så är ”medellyssnaren” en högutbildad kvinna i medelåldern. Överraskande är dock att nästan hälften, 46 procent av lyssnarna, är män.

– Det finns ju fler förklaringar men tidsopptimering är en starkt bidragande orsak. Undersökningen visar också att hälften av alla lyssnar under resor, när man tränar eller ut-

för hushållssysslor, säger Lina Sterbrant, vikarierande produktionsansvarig för ljudböcker på Norstedts.

Siffrorna ger också vid handen att den ökande försäljningen inte har någon motsvarighet i antalet lyssnare. Orsaken är att de allra flesta väljer att inte köpa sina ljudböcker utan lånar dem hellre på biblioteken. Nya filformat är ett problem eftersom det är svårt att kopieringsskydda ljudböckerna från illegal nedladdning. För mp3-böcker finns inte något skydd samtidigt som allt fler (45 procent) säger att de skulle lyssna mer om de själva kunde ladda ner ljudböckerna i filformat.

– Även skyddet skapar nya problem. Den som lyssnar på ljudboken i mp3-spelaren iPod vill kunna lyssna på samma bok i datorns iTunes. Jag har förståelse för att man som kund vill kunna använda sina inköpta varor på det sätt som passar en själv, säger Lina Sterbrant.

Undersökningen har gjorts på uppdrag av ljudboks-förlagen Bonnier Audio, Natur och Kultur Audio, B Wahlströms, Talande böcker, Piratförlaget, Norstedts Audio, Sveriges Radio och Storyside. 305 män och kvinnor har deltagit i undersökningen vilket är relativt litet i statistiksammanhang.

– Eftersom det är en så pass färsk företeelse med ljudböcker bedömer både vi och Temo att det ändå är representativt, säger Lina Sterbrant.

ÅSA EKSTRÖM

Att det blir en tuff valkampanj är vi beredda på. Leif Pagrotsky har redan visat att han inte tvekar ett ögonblick att förvränga sanningen. Men han skall inte komma undan. Svepande påståenden och rena osanningar måste och skall vi bemöta. Vad gäller just biblioteken och dess framtid är sanningen den att det är de borgerliga partierna som har en strategi för att utveckla dessa.

Lena Adelsohn Liljeroth (m) på moderaternas hemsida, 30.1.2006

Det enda som hindrar ljudboks-förlagen från att korka upp champagnen är att de flesta ljudböckerna sprids via lån från biblioteken, inte via köp. Visst rymmer biblioteken en marknad för förlagen, via licensavtal. Men den är trängre än den massmarknad som hägrar.

Johan Svedjedal, Dagens Nyheter 1.2.2006.

Jag visste inte att det fanns ett lagstadgat krav på biblioteksplan. Men tack för påminnelsen!

Christina Embretsen, kulturutskottets ordf (s), Ljusdals-Posten 4.2.2006.

Vi har ökat under flera år, vilket beror på att vi förut var mer låsta vid boken som enda media, nu har vi utökat med andra medier och både cd och filmer går jättebra. Jag är inte så säker på att läsningen i landet minskar, som man brukar säga, för räknar man då med ljudböcker i olika format? Jag tror inte det. Faktum är att folk läser mer med öronen än de någonsin gjort.

Marie Ehrenberg, kultur- och bibliotekschef i Östra Göinge kommun, Kristianstadsbladet 2.2.2006.

Jag kommer att rösta för att tillföra mera resurser till biblioteksverksamheten och hoppas att vi kan få majoritet för detta.

Anders Hagström, andre vice ordf i kultur- och medborgarnämnden i Örebro, Nerikes Allehanda 7.2.2006.

filmbiblioteket

- En hemsida för Sveriges bibliotek!

Laddad med över 2000 filmtitlar från 249kr med utlånings/uthyrningsrätt.

Premiär för **CD-rom spel för utlåning** som du hittar på
www.filmbiblioteket.se

Filmdata AB, Göteborgsvägen 19, 504 35 Borås
Tel: 033-225270 Fax: 033-444466 Mail: bibliotek@filmdata.se

Upptäck. Upplev. Utforska.

Storslagen natur. Smultronställen. Livet runt omkring oss. Hjälp till att bevara vår natur och miljö för framtida generationer.

Bli medlem i Svenska Naturskyddsföreningen eller stöd vårt arbete med en gåva. För privatpersoner finns flera olika stödformer och som företag kan ni bli Företagsfadder.

Läs mer på www.snf.se

Svenska Naturskyddsföreningen

* Lyckad stamputfikt

DEM ÄR JAN SZCZEPANSKI?

re bibliotekarie vid Göteborgs universitetsbibliotek

Medlemmar av bibliotekens främsta diskussionsforum BIBLIST har länge kunnat ta del av Jan Szczepanskis flitiga och skarpsynta inlägg. På BBL blev vi mer och mer nyfikna på denne man som verkar ha kunskaper och åsikter om det mesta som rör bibliotek. Vi fick bland annat veta att han har samlat in en av världens längsta listor på fritt tillgängliga (Open Access) tidskrifter.

Ålder?

– I ungdomen läser man Ovidius, i medelåldern Horatius och på ålderdomen Homeros. Jag läser med nöje Horatius. Kan det vara svar på frågan?

Bakgrund?

– När jag var åtta år fick jag mitt första gula lånekort på en bokbuss i Norrköping. Det var en oförglömlig upplevelse och redan då förstod jag att bokvärlden skulle bli min värld. Bokhandelsmedhjälpare i Norrköping, vänsteraktivist på Bibliotekshögskolan i Borås, biblioteksassistent och bibliograf i Karlstad och sen 1980 fast anställd vid Göteborgs universitetsbibliotek.

Hur hamnade du på ditt nuvarande jobb?

– Bara gudarna vet.

Vad gör du och hur ser en vanlig arbetsdag ut?

– Just nu förvärvar och katalogiserar jag fria elektroniska böcker när jag inte debatterar på diskussionslistan BIBLIST.

Vad tycker du är det roligaste i ditt jobb?

– Att få förmånen att delta i den fantastiska övergången från analog till digital text.

Det tråkigaste?

– Det är jag för gammal för att tycka att något är.

Berätta lite om ditt Open Access-projekt. Hur kom det sig att du började samla in uppgifter om fritt tillgängliga tidskrifter?

– I början på 1990-talet började en tidskrift utkomma som jag inte kunde bli klok på eller hantera som hette *Postmodern Culture*. Jag ville förvärva den men den fanns bara elektroniskt. Jag funderade på om man kunde skriva ut sidorna så att man fick en riktig tidskrift men det blev ingenting av det. 1998 gjorde jag och några kolleger på min avdelning en utredning där vi inventerade beståndet av fria elektroniska tidskrifter och försökte bedöma kvalitén. Vi tittade på av-

delningarna musik och filosofi. Vi blev väldigt entusiastiska och ansåg att många var väl värda att ingå i bibliotekets bestånd. På egen hand men med god hjälp av min kollega Gunnar Holmlund så hade vi i slutet av 2002 över 300 titlar inom humaniora. Statistik visade att dessa använts i snitt 25 gånger vilket var uppmuntrande. Nu är antalet titlar närmare 5000 huvudsakligen inom humaniora och samhällsvetenskap.

– Ett fint initiativ tog min kollega John Kjellberg vid universitetet i Skövde när han skapade en svensk och en engelsk hemsida som har besökts av hundratals bibliotek från hela världen. Tyvärr ligger tidskrifterna bara i ett word-dokument, grovt indelade efter ämne. Det är kul när amerikanska kolleger skriver och undrar vad rubriken "Övriga" står för. En israelisk bibliotekarie har dock lovat göra en mer internationell ämnesindelning och biblioteket vid University of New England i Australien planerar att konvertera listan till riktiga marc-poster. För att öka spridningen och intresset för fria e-tidskrifter så har jag samarbetat med DOAJ i Lund, EZB i Regensburg och NewJour i San Diego.

Du är ett välkänt namn på BIBLIST, biblioteksvärldens diskussionsforum. Vilken/vilka biblioteksfrågor engagerar dig mest just nu?

– Teknik, medicin och naturvetenskap i all ära, men det är bara en av två kulturer. Den andra är humaniora och samhällsvetenskap. De utan tvekan mest betydelsefulla vetenskaperna och den vetenskapliga informationsförsörjningen för dessa är viktig. Jag tror att Open Access kommer att betyda mycket och mitt projekt med fria e-böcker ingår här. Jag hoppas att det kommer att inspirera bibliotek att samarbeta om ett fritt tillgängligt globalt vetenskapligt bibliotek, och att kolleger som Lars Björnshauge och Ingegerd Rabow i Lund och Eva Müller i Uppsala får ha hälsan och kan fortsätta sitt fantastiska arbete.

– För övrigt anser jag att de stora konsortieavtalen, dock inte alla, är en katastrof för

forskningsbiblioteken i Sverige på lång sikt trots att användningen blivit en hejdundrande succé. Kostnadsmässigt och kvalitetsmässigt är de sk Big Deals en fara för en vettig förvärvspolitik. Jag beundrar starkt de stora amerikanska biblioteken som inte längre accepterar att monopolistiska storförlag bestämmer, utan satsar på alternativa publiceringsformer. Det är vägen ut ur en tvångströja som är för dyr och för trång.

Vad läser du helst?

– Peter Handke, för ingen kan som han beskriva en parkeringsplats sett från ett fönster i ett höghus en slaskig vinterkväll. Michel de Montaigne när livets larm och kiv blir för mycket. Friedrich Nietzsche för att förstå meningen med allt.

Vad gör du om tio år?

– Odlar min trädgård.

Beskriv dig själv med tre ord?

– Make, far, bibliotekarie.

ANNINA RABE

Vill du annonsera i Biblioteksbladet?

Ring eller mejla Bo Eriksson!
08-717 43 57 | 070-714 90 55
bo.erikssonmedia@telia.com

Besserwisser ger svar på tal...

...I EN NY BOK som ger goda råd hur man effektivt kan täppa till käften på bekantskapskretsens översittarmarodörer. Det är BBL:s egen Besserwisser Anders Mathlein som delar med sig av det han vet bäst i *Ge svar på tal*. Handbok i konsten att alltid veta bäst – och att platta till besserwisrar som tror att de gör det. Torrt och medelst generös exemplifiering får man verktygen som hjälper en att skaffa sig det där överläget man ibland kan behöva. Följer man flera av exemplen lär man visserligen inte ha så många vänner kvar men vaddå...? Bonus i boken är avsnittet hur man hanterar telefonförsäljaren:

Försäljaren: Har du tid en minut?

Du: Nej, tyvärr, jag är lite upptagen. Men jag kanske kan ringa tillbaka till dig lite senare?

HZ

Kända bibliotekarieförebilder ...

VAD HAR FÖRRE detta FBI-chefen J Edgar Hoover, Casanova, August Strindberg, Påven Pius XI och ordförande Mao Tse-Tung gemensamt?

Samtliga har faktist arbetat på bibliotek! Strindberg arbetade ett år som biblioteksassistent på KB i Stockholm 1874. Även det kinesiska kommunistpartiets ordförande Mao tillhör de mer kända biblioteksassistenterna efter sin tid på Pekings Universitetsbibliotek. Hjärtekrossaren Casanova (1725–1798) arbetade som bibliotekarie i 13 år samtidigt som han erövrade hjärtan. Påven Pius (1857–1939) är väl den som har en riktigt gedigen yrkeserfarenhet eftersom han även har ett förflutet som bibliotekschef i Milano. Påven arbetade 19 år på bibliotek innan han sadlade om till katolikernas överhuvud.

Informationen om kändisbibliotekarierna hittade jag på den eminenta bloggen Biblioteksrelaterat <http://malin.typepad.com/biblioteksrelaterat/> som alltid lär mig något nytt om biblioteksvärlden. ÅE

Läs mer om kändisbibliotekarierna på: <http://home.earthlink.net/~cyberresearcher/History.htm>

CITATET

"Fildelning är vår tids folkbibliotek"

RICK FALKVINGE, ordf för Piratpartiet

Föreningsnytt

MATERIAL TILL FÖRENINGSNYTT MAILAS TILL:
pax@biblioteksforeningen.org

Nominera till Greta Renborgs pris!

GRETA RENBORGS-PRIS delas varje år ut till ett bibliotek eller en enskild biblioteksanställd som utmärkt sig på ett speciellt sätt inom marknadsföringsområdet. Priset ska premiera god marknadsföring.

Marknadsföringen kan vara riktad utåt till olika grupper i omvärlden, kan till exempel stimulera läsglädje och kunskapsökande, gärna gentemot barn- och ungdomar. Marknadsföringen kan även vara intern eller riktad mot kommunala förtroende- män. Nomineringarna bedöms efter fem kriterier: mål, målgrupp(er), metoder, genomförande samt resultat.

Juryn efterlyser nu förslag på lämpliga kandidater. Nomineringarna, inklusive utförlig motivering och presentation, skickas till Svensk Biblioteksförerings kansli före den 15 mars. Adress: Svensk Biblioteksförering, Att: Wiviann Wilhelmsson, Box 3127, 103 62 STOCKHOLM eller per e-post ww@biblioteksforeningen.org. Märk brevet "Nominering Greta Renborgs pris".

Pax

Sista motionsdag 15 mars

SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENINGENS årsmöte går av stapeln onsdagen den 10 maj, klockan 15.15, på Malmö Högskola. Årsmöteshandlingar skickas ut till alla medlemmar i mitten av april. Vi vill dock återigen göra alla uppmärksamma på att sista motionsdag är onsdagen den 15 mars 2006. Medlem eller grupp som önskar att viss fråga tas upp till beslut på årsmötet har att senast utsatt sista motionsdag skriftligt anmäla detta till kansliet: Svensk Biblioteksförering, Box 3127, 103 62 STOCKHOLM.

Valberedningen tar gärna emot förslag på nya styrelseledamöter. Valberedningens ordförande Roland Tiger träffas på telefon 0611 - 865 51 eller e-post roland.tiger@ylb.se

Pax

Utvärdering av specialgrupperna

INOM SVENSK Biblioteksförering finns 20 specialgrupper. På uppdrag av styrelsen arbetar nu kansliet med en utvärdering av dessa grupper. Avsikten är att skapa en organisation som är bättre sammanhållen och som gemensamt arbetar för föreningens mål. Ett diskussionsunderlag har gått ut på remiss till samtliga ledamöter i specialgruppernas styrgrupper. I detta underlag presenterades tre tänkbara modeller för den framtida organisationen; "bibliotekslagsalternativet" som utgår från bibliotekslagens paragrafer, "bibliotekstypsalternativet" som föreslår grupper utifrån olika sorters bibliotek och "allbiblioteksalternativet" med endast fyra grupper utifrån fyra perspektiv. Den 1 februari var sista dag för remiss-svar från specialgrupperna. Diskussionen kommer att fortsätta vid en träff för specialgruppernas ordförande i början av april. Den framtida organisationen ska också behandlas av föreningsstyrelsen och det slutliga beslutet kommer att fattas av årsmötet den 10 maj 2006. De medlemmar som så önskar kan få ta del av diskussionsunderlaget. Ta kontakt med Wiviann Wilhelmsson, ww@biblioteksforeningen.org

WW

Välkomna till vårens konferenser

Biblioteket i en föränderlig värld

27 mars, Stockholm

Har bibliotekets verksamhet förändrats i takt med vår omvärld? Kan vi erbjuda det som efterfrågas? För att kunna göra en strategisk planering krävs kunskap om omvärlden. Vi har bjudit in föreläsare som delar med sig av sina kunskaper och sin erfarenhet. Vi hoppas dagen ska inspirera och ge nya infallsvinklar.

Framtidens barnbibliotek – rum, struktur och fantasi

3 april, Stockholm

Hur hittar man strukturen i biblioteksrummet, samtidigt som man får in det fantasifulla? Hur kan man göra bibliotekskatalogen både bibliotekstekniskt funktionell och samtidigt rolig? Hur integrerar man rummet och katalogen? Det är frågeställningar som belyses under konferensen.

Paradise Bibliotek & Top Librarian

Hur ska biblioteken synas i mediebruset?

24–25 april, Stockholm

Hur arbetar pressen, hur gör man ett slagkraftigt pressmeddelande, vad kan man göra för att nå ut med sina nyheter? Dessa och många andra frågeställningar kommer att diskuteras under två dagar.

Tänk om...!

Workshop om pedagogiska metoder i biblioteket

Falun 25 april

Styrgruppen för Svensk Biblioteksförerings specialgrupp för bibliotekspedagogik vill för deltagarna levandegöra några av de pedagogiska metoder, som presenteras i skriften Tänk om...! pedagogiska metoder i biblioteket. Vi kommer att belysa sex olika metoder mot bakgrund av konceptet informationskompetens.

Gränslöst – biblioteken och mångfaldens möjligheter.

Biblioteksdagarna 2006

10–12 maj, Malmö

Om biblioteken skall göra en skillnad måste biblioteken utveckla det gränslösa samspelet, denna formande dialog, detta kreativa samtal. Det gränslösa samhället stiger in i biblioteken och förändrar bibliotekens vardag. Tiden då vi i slutna rum bestämde biblioteksutveckling är förbi. Låt världen stiga in i våra bibliotek och gör biblioteken till en del av världen. Biblioteksdagarna 2006 i Malmö tar upp detta tema i föreläsningar och parallella seminarier.

Vårdbibliotekskonferens

12–13 juni, Linköping

Program och anmälan på vår hemsida
www.biblioteksforeningen.org

Välkomna!

Svensk Biblioteksförering

biblioteksDAGARNA

Gränslöst

– Biblioteken och mångfaldens möjligheter. Malmö 10–12 maj 2006

Vi har global kommunikation och informationstillgång som arbetsredskap. Vi är en del av en samhällelig helhet och befinner oss i ständig dialog med denna helhet.

Det handlar om att ha kunskap om världen samt att delta och låta sig påverkas. Det är i möten, i och utanför våra lokaler, i dialogen med människor och organisationer, förvaltningar och institutioner som bibliotekspersonalen inhämtar den kunskap och erfarenhet som är nödvändig för utvecklingen.

Om biblioteken skall göra en skillnad måste detta samspel, denna dialog, detta kreativa samtal, utvecklas. Det gränslösa samhället stiger in i biblioteken och förändrar vardagen. Tiden då vi i slutna rum bestämde biblioteksutveckling är förbi. Låt världen stiga in i våra bibliotek och gör biblioteken till en del av världen.

Detta är temat för Biblioteksdagarna 2006, med föreläsningar, parallella seminarier, produkt demonstrationer, utställningar mm. **Hela programmet samt anmälningsblankett finns på vår hemsida www.biblioteksforeningen.org**

Starka företag visar musklerna. Varför inte visa hjärtat också?

Bli Företagsvän i Rädda Barnen och stöd oss i vårt arbete för barn och barns rättigheter i Sverige och världen. Som tack för bidraget får företaget ett diplom samt medverkan i en tackannons.

Ring 08-698 90 00 för mer information.

Rädda Barnen
Save the Children Sweden

www.rb.se

Saknad kan inte beskrivas i ord.
Postgiro: 90 20 90-0

*Lämna din rastplats
så som du själv vill finna den.
Självklart tar du med skräpet
hem eller till soptunnan.*

Lär dig mer om **Allemansrätten**
www.naturvardsverket.se

Ill. Jonas Burman/Rithuset

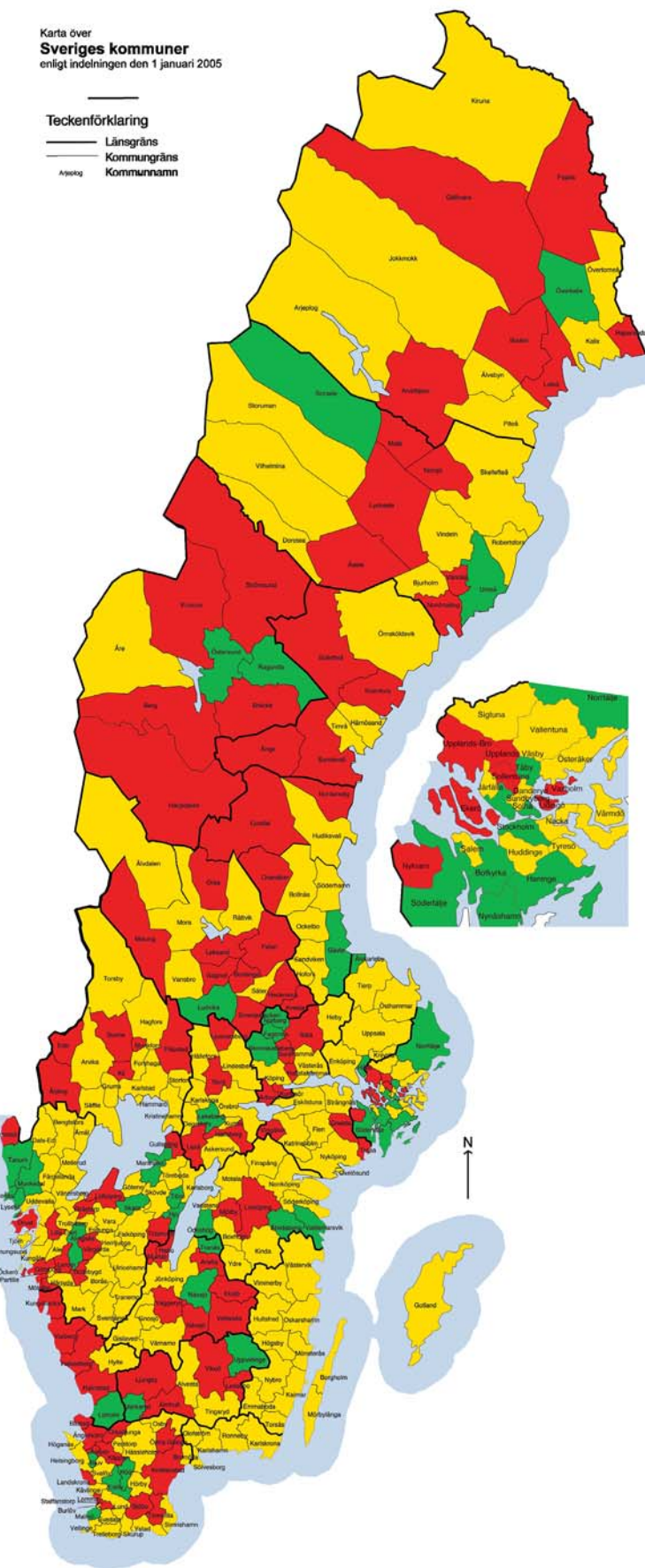
Biblioteksplaner

– så ser det ut i Sveriges kommuner, län för län

Karta över
Sveriges kommuner
enligt indelningen den 1 januari 2005

Teckenförklaring

— Länsgrens
— Kommungräns
Apskog Kommunnamn

En antagen biblioteksplan är antagen av kulturnämnd eller kommunfullmäktige från 2002 och framåt. Vissa kommuner har ett kulturpolitiskt strategidokument som de betraktar som en biblioteksplan.

I gult ljus inryms alla skeden från att man fått ett uppdrag men ännu inte hunnit börja fram till det att man har sin plan färdig, men den har ännu inte hunnit tas i nämnd osv. Denna del skulle kunna ha fler undersektioner men då blir kartan för otidlig.

Uppgifterna avser läget i januari 2006 och är framtagna av Harnesk Information/Jakob Harnesk.

Eventuella synpunkter kan mailas till Peter Axelsson, pax@biblioteksforeningen.org.

En uppdaterad karta kommer att presenteras i september/oktober 2006.

Stockholm 01

- Botkyrka
- Danderyd
- Ekerö
- Haninge
- Huddinge
- Järfälla
- Lidingö
- Nacka
- Norrtälje
- Nykvarn
- Nynäshamn
- Salem
- Sigtuna
- Sollentuna
- Solna
- Stockholm
- Sundbyberg
- Södertälje
- Tyresö
- Täby
- Upplands Väsby
- Upplands-Bro
- Vallentuna
- Vaxholm
- Värmdö
- Österåker

Uppsala 03

- Enköping
- Håbo
- Knivsta
- Tierp
- Uppsala
- Älvkarleby
- Östhammar

Södermanland 04

- Eskilstuna
- Flen
- Gnesta
- Katrineholm
- Nyköping
- Oxelösund
- Strängnäs
- Trosa
- Vingåker

Östergötland 05

- Boxholm
- Finspång
- Kinda
- Linköping
- Mjölby
- Motala
- Norrköping
- Söderköping
- Vadstena
- Valdemarsvik
- Ydre
- Åtvidaberg
- Ödeshög

Jönköping 06

- Aneby
- Eksjö
- Gislaved
- Gnosjö
- Habo
- Jönköping
- Mullsjö
- Nässjö
- Sävsjö
- Tranås
- Vaggeryd
- Vetlanda
- Värnamo

Kronoberg 07

- Alvesta
- Lessebo
- Ljungby
- Markaryd
- Tingsryd
- Uppvidinge
- Växjö
- Älmhult

Kalmar 08

- Borgholm
- Emmaboda
- Hultsfred
- Högsby
- Kalmar
- Mönsterås
- Mörbylånga
- Nybro
- Oskarshamn
- Torsås
- Vimmerby
- Västervik

Gotland 09

- Gotland

Blekinge 10

- Karlshamn
- Karlskrona
- Olofström
- Ronneby
- Sölvesborg

Skåne 12

- Bjuv
- Bromölla
- Burlöv
- Båstad
- Eslöv
- Helsingborg
- Hässleholm
- Höganäs
- Hörby
- Höör
- Klippan
- Kristianstad
- Kävlinge
- Landskrona
- Lomma
- Lund
- Malmö
- Osby
- Perstorp
- Simrishamn
- Sjöbo
- Skurup
- Staffanstorps
- Svalöv
- Svedala
- Tomelilla
- Trelleborg
- Vellinge
- Ystad
- Åstorp
- Ängelholm
- Örkelljunga
- Östra Göinge

Halland 13

- Falkenberg
- Halmstad
- Hylte
- Kungsbacka
- Laholm
- Varberg

Västra Götaland 14

- Ale
- Alingsås
- Bengtsfors
- Bollebygd
- Borås
- Dals-Ed
- Essunga
- Falköping
- Färgelanda
- Grästorp
- Gullspång
- Göteborg
- Götene
- Herrljunga
- Hjo
- Härryda
- Karlsborg
- Kungälv
- Lerum
- Lidköping
- Lilla Edet
- Lysekil
- Mariestad
- Mark
- Mellerud
- Munkedal
- Möndal
- Orust
- Partille
- Skara
- Skövde
- Sotenäs
- Stenungsund
- Strömstad
- Svenljunga
- Tanum
- Tibro
- Tidaholm
- Tjörn
- Tranemo
- Trollhättan
- Töreboda
- Uddevalla
- Ulricehamn
- Vara
- Värgårda
- Vänersborg
- Åmål
- Öckerö

Värmland 17

- Arvika
- Eda
- Filipstad
- Forshaga
- Grums
- Hagfors
- Hammarö
- Karlstad
- Kil
- Kristinehamn
- Munkfors
- Storfors
- Sunne
- Säffle
- Torsby
- Årjäng

Örebro 18

- Askersund
- Degerfors
- Hallsberg
- Hällefors
- Karlskoga
- Kumla
- Laxå
- Lekeberg
- Lindesberg
- Ljusnarsberg
- Nora
- Örebro

Västmanland 19

- Arboga
- Fagersta
- Hallstahammar
- Heby
- Kungsör
- Köping
- Norberg
- Sala
- Skinnskatteberg
- Surahammar
- Västerås

Dalarna 20

- Avesta
- Borlänge
- Falun
- Gagnef
- Hedemora
- Leksand
- Ludvika
- Malung
- Mora
- Orsa
- Rättvik
- Smedjebacken
- Säter
- Vansbro
- Älvdalen

Gävleborg 21

- Bollnäs
- Gävle
- Hofors
- Hudiksvall
- Ljusdal
- Nordanstig
- Ockelbo
- Ovanåker
- Sandviken
- Söderhamn

Västernorrland 22

- Härnösand
- Kramfors
- Sollefteå
- Sundsvall
- Timrå
- Ånge
- Örnsköldsvik

Jämtland 23

- Berg
- Bräcke
- Härjedalen
- Krokom
- Ragunda
- Strömsund
- Åre
- Östersund

Västerbotten 24

- Bjurholm
- Dorotea
- Lycksele
- Malå
- Nordmaling
- Norsjö
- Robertsfors
- Skellefteå
- Sorsele
- Storuman
- Umeå
- Vilhelmina
- Vindeln
- Vännäs
- Åsele

Norrbotten 25

- Arjeplog
- Arvidsjaur
- Boden
- Gällivare
- Haparanda
- Jokkmokk
- Kalix
- Kiruna
- Luleå
- Pajala
- Piteå
- Älvsbyn
- Övertorneå

- De kommuner som ännu inte påbörjat arbetet alt. att har de en plan som antagits före 2002.
- De kommuner som uppger att arbete med biblioteksplan pågår.
- De kommuner som uppger att de har en antagen och aktuell biblioteksplan.

Stort intresse för föreningsbiblioteksplanundersökning

Planlöst för flera bibliotek i länet

Handlarna i länet är på att göra en plan för flera kommuner. Enligt planen ska det byggas upp flera nya bibliotek i länet.

Handlarna i länet är på att göra en plan för flera kommuner. Enligt planen ska det byggas upp flera nya bibliotek i länet. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

Isdal saknar biblioteksplan

Isdal saknar biblioteksplan. Kommunen har inte tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen.

Isdal saknar biblioteksplan. Kommunen har inte tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

Biblioteken i kläm i många kommuner trots

Biblioteken i kläm i många kommuner trots. Många kommuner har svårt att finansiera sina bibliotek.

Biblioteken i kläm i många kommuner trots. Många kommuner har svårt att finansiera sina bibliotek. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

Biblioteksplan snar

Biblioteksplan snar. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen.

Biblioteksplan snar. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

Få kommuner i Skaraborg har aktuell biblioteksplan

Få kommuner i Skaraborg har aktuell biblioteksplan. Endast fyra kommuner har en aktuell plan.

Få kommuner i Skaraborg har aktuell biblioteksplan. Endast fyra kommuner har en aktuell plan. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

Biblioteken får nya riktlinjer

Biblioteken får nya riktlinjer. Kommunerna får nya riktlinjer för sina bibliotek.

Biblioteken får nya riktlinjer. Kommunerna får nya riktlinjer för sina bibliotek. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

Få kommuner har aktuell biblioteksplan

Få kommuner har aktuell biblioteksplan. Endast fyra kommuner har en aktuell plan.

Få kommuner har aktuell biblioteksplan. Endast fyra kommuner har en aktuell plan. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

Biblioteket i Skulptorp återinvigt

Biblioteket i Skulptorp återinvigt. Kommunen har återinvigt biblioteket i Skulptorp.

Biblioteket i Skulptorp återinvigt. Kommunen har återinvigt biblioteket i Skulptorp. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

Kulturutskottet spolar bibliotekets sparförslag

Kulturutskottet spolar bibliotekets sparförslag. Utskottet har tagit beslut om sparförslagen.

Kulturutskottet spolar bibliotekets sparförslag. Utskottet har tagit beslut om sparförslagen. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen.

En plan klar för Biblioteksplan på gång i Gävleborgs läns kommuner. Kommunen har tagit beslut om en plan för bibliotekerna i kommunen. Detta är en viktig del av den kommunala planeringen och ska vara färdig i slutet av året.

Kalendarium

MAILA INFO TILL KALENDARIET: pax@biblioteksforeningen.org
FÖR VIDARE INFO SE <http://www.biblioteksforeningen.org>

14 mars, Lund

Webben och söktjänsterna

Kurs med Lars Våge, Mittuniversitetet och Internetbrus

ARR: Ikoner-Akademien

MER INFO: www.btj.se/ikoner

15–16 mars, Östersund

Tänk vidare...

Vad associerar du till när du hör orden – livslångt lärande? – skolbiblioteket? – regionala utvecklingsmotorer? Stämmer associationerna? Ta chansen att tillsammans med andra skolledare, kommunpolitiker, bibliotekarier och lärare inspireras av goda konkreta exempel och visionära idéer av inspirerande talare med intressanta erfarenheter! Ta tillfället i akt att starta ett samarbete kring dessa frågor i din hemkommun.

ARR: Svensk Biblioteksförerings regionförening ZY tillsammans med Länsbiblioteken i Jämtlands och Västernorrlands län och Skolbibliotek Mitt

MER INFO: www.ylb.se/tankvidare/

15 mars, Lund

Digitala medier i biblioteket

En kurs om e-böcker och musik på nätet. Teknik, tillgång, tillstånd. Med fack- och juridisk expertis.

ARR: Ikoner-Akademien

MER INFO: www.btj.se

23–24 mars, Helsingfors

Maskin eller mänska?

Den femte nordiska konferensen för nätbaserade informationstjänster arrangeras i Helsingfors Nationalmuseums auditorium. Teman för konferensen är digitalernas informationstjänst, biblioteksarbete i förändring, den semantiska webben och kunden i nätet. Huvudtalare är biträdande professor Joseph Janes vid Washington University i USA. Övriga talare är bland annat direktören för det danska Nationalbibliotekets myndighet Jens Thorhauge, professor Eero Hyvönen, teknologie doktor Arto Karila, bibliotekarie Katarina Dorbell samt riksdagsledamot Tarja Cronberg. Nordiska nätbaserade informationstjänster presenteras. Deltagaravgift: 150 euro, anmälan sker senast den 15 februari 2006.

ARR: Helsingfors stadsbibliotek och Nordiska vetenskapliga biblioteksforeningars förbund (NVBF)

MER INFO:

www.lib.hel.fi/conference2006

24–26 mars,

Mariehamns stadsbibliotek

Mariehamns litteraturdagar 2006

Litterär festhelg med författarmöten,

samtal och debatter, poesi och prosa, musik, litterär supé m.m. Årets tema är PASSION. Välkomna!

ARR: Mariehamns stadsbibliotek

MER INFO: www.mhbibl.aland.fi/littdag/

27 mars, Stockholm

Biblioteket i en föränderlig värld

Har bibliotekets verksamhet förändrats i takt med vår omvärld? Kan vi erbjuda det som efterfrågas? För att kunna göra en strategisk planering krävs kunskap om omvärlden. Vi har bjudit in föreläsare som delar med sig av sina kunskaper och sin erfarenhet. Vi hoppas dagen ska inspirera och ge nya infallsvinklar. Ur programmet: Klas Dannerlöv, Sveriges Kommuner och Landsting talar om "Att skapa värden i en globaliserad ekonomi – utmaningar för regioner och kommuner", Anders Hellner, UI, föreläser kring aktuella frågor i europeisk politik, Maija Berndtson, biblioteksdirektör Helsingfors om "Tiden står inte stilla på biblioteket" och Peder Söderlind om "Värdekedjor i informationssamhället".

ARR: Svensk Biblioteksförerings specialgrupp för ekonomi och samhällsinformation, inkl. EU

MER INFO:

www.biblioteksforeningen.org

31 mars, Uppsala

Baltisk skönlitteratur!

En dag om litteraturens ställning och författarnas villkor i dagens Estland, Lettland och Litauen. Litteraturen och poesin var en viktig del av motståndsrörelsen under sovjettiden, men vad har hänt efter självständigheten? Medverkande: Marja Talgre och Juris Kronbergs. ARR: Svensk Biblioteksförerings specialgrupper för mångfald och flerspråkighet och för skönlitteratur i samarbete med Länsbibliotek Uppsala och Litauens ambassad.

MER INFO:

www.biblioteksforeningen.org

3 april, Stockholm

Framtidens barnbibliotek

Rum, struktur och fantasi: Hur hittar man strukturen i biblioteksrummet, samtidigt som man får in det fantasifulla? Hur kan man göra bibliotekskatalogen både bibliotekstekniskt funktionell och samtidigt rolig? Hur integrerar man rummet och katalogen? Det är frågeställningar som belyses under konferensen.

ARR: Svensk Biblioteksförerings specialgrupp för barnbibliotek

MER INFO:

www.biblioteksforeningen.org

5–7 april, Halmstad

Halmstadkonferensen – Sätt turbo på kunskapen

Det råder stor enighet om att vi behöver en kraftsamling kring tillväxt. Vi behöver den för att kunna finansiera välfärden i framtiden. Vi är överens om att kunskap är den enskilda faktor, som bäst sätter fart på tillväxten. Samhälle, näringsliv och individ – alla satsar på kunskap. Men motsvarar resultaten insatserna? Finns det tjuvbromsar någonstans? Kan vi öka verkningsgraden? Och vilka bidrag kan biblioteken ge? Halmstadkonferensen 2006 söker svar på några av dessa frågor. Läsande, lärande, tillväxt och kopplingar mellan dem är i fokus. Vi har bjudit in politiker, ansvariga inom utbildnings- och biblioteksvärlden och författare för att få bredd och djup i frågeställningarna. Vi får också nordiska utblickar.

ARR: Regionbibliotek Halland m fl

MER INFO: www.regionhalland.se

6 april, Stockholm

Öppet hus

Svensk Biblioteksförering bjuder in medlemmar och vänner till öppet hus på kansliet, Saltmätargatan 3A.

ARR: Svensk Biblioteksförering

23 april, Över hela landet

Världsbokdagen

UNESCOs Världsbokdag firas över hela landet den 23 april.

MER INFO: www.varldsbokdagen.nu

24–25 april, Lund

Third Nordic Conference on Scholarly Communication

Third Nordic Conference on Scholarly Communication "Beyond Declarations – the Changing Landscape of Scholarly Communication, Lund.

ARR: Biblioteksdirektionen, Lunds universitets bibliotek

MER INFO: www.lub.lu.se/ncsc2006

24–25 april, Stockholm

Paradise Bibliotek & Top Librarian

Hur ska biblioteken synas i mediebruset? Hur arbetar pressen, hur gör man ett slagkraftigt pressmeddelande, vad kan man göra för att nå ut med sina nyheter? Dessa och många andra frågeställningar kommer att diskuteras under två dagar. ARR: Svensk Biblioteksförerings specialgrupp för marknadsföring

MER INFO: www.biblioteksforeningen.org

25 april, Falun

Pedagogiska metoder i biblioteket

ARR: Svensk Biblioteksförerings specialgrupp för bibliotekspedagogik

MER INFO:

www.biblioteksforeningen.org

8–10 maj, Ronneby

Netlearning

Tema: Pedagogiskt nyskapande genom nätbaserat lärande.

ARR: Blekinge Tekniska Högskola m.fl.

MER INFO:

www.netlearning.se/2006/index.htm

10–12 maj, Malmö

Biblioteksdagarna 2006

Gränslöst – Biblioteken och mångfaldens möjligheter. Om biblioteken skall göra en skillnad måste samspelet, denna dialog, detta kreativa samtal, utvecklas. Det gränslösa samhället stiger in i biblioteken och förändrar vardagen. Tiden då vi i slutna rum bestämde biblioteksutveckling är förbi. Låt världen stiga in i våra bibliotek och gör biblioteken till en del av världen. Biblioteksdagarna 2006 i Malmö tar upp detta tema i föreläsningar och parallella seminarier. Dessutom blir det produkt demonstrationer, utställningar och en affischutställning, där bibliotek presenterar projekt och bra verksamhet. ARR: Svensk Biblioteksförering

MER INFO:

www.biblioteksforeningen.org

18–21 maj, Island

Den 12. nordiske fengselutdanningskonferanse

Fengslende Kultur – den 12:e nordiska konferensen om fängelseundervisning. ARR: Nordiskt nätverk för Vuxnas Lärande

MER INFO:

www.nordvux.net/object/4561/fengslendekultur.htm

12–13 juni, Linköping

Vårdbibliotekskonferens

ARR: Svensk Biblioteksförerings specialgrupp för medicin och vård

16–18 augusti, Köpenhamn

Creating Knowledge IV:

Empowering the Student Through Cross-Institutional Collaboration with focus on collaboration between library and academic support. An active learning conference with emphasis on good practice/paper presentations and workshops. ARR: NORDINFOLit och Danish Network for University Pedagogy

MER INFO: www.ck-iv.dk/

20–24 augusti, Seoul, Korea

IFLA General Conference and Council 2006

Libraries: Dynamic Engines for the Knowledge and Information Society

ARR: IFLA

MER INFO: www.ifla2006seoul.org

24–25 augusti, Stockholm

9:e årliga medicinska bibliotekskonferensen

ARR: Karolinska Institutets Universitetsbibliotek

11–16 september, Cluj-Napoca, Rumänien

10th European Conference of Medical and Health Libraries

ARR: EAHIL

MER INFO:

www.eahil.net/conferences.htm

LIBRA III version 6

Nu har vi börjat leverera LIBRA III version 6 - nya smarta lösningar och funktioner - allt utvecklat i den nya DotNet-tekniken från Microsoft.

Fackbiblioteken är först ut att få version 6.

En ny
epok är
inledd.

Ny LIBRA III Personal

LIBRA III Personal har nytt utseende och många nya funktioner. Den nya databasen ger betydligt bättre rapport- och statistikmöjligheter. Ny teknik och ny katalog gör personaldelen mycket snabbare att arbeta med. Personalen får ett ännu bättre arbetsredskap!

Ny katalog

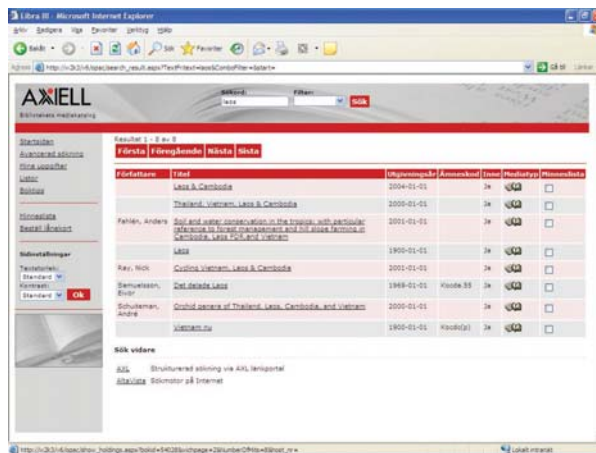
LIBRA III:s nya katalog har utvecklats i samarbete med BOOK-IT och vårt danska system DDELibra. Sökmotorn är blixtrande snabb och har förstås alla moderna sökmöjligheter!

Ny OPAC

Med LIBRA III:s nya och snabba OPAC erbjuder du bättre service med fler tjänster till bibliotekets användare. LIBRA III:s nya OPAC är designad för bästa möjliga läsbarhet och tillgänglighet.

Ny teknisk miljö

I LIBRA III version 6 används den senaste Microsoft DotNet-tekniken. Systemet utvecklas helt Windows-integrerat. Databasen är Microsofts relationsdatabas SQL-server och LIBRA:s serverdel installeras i en Windows 2003-server.

Göteborg
Tel: 031 - 710 29 50

Lund
Tel: 046 - 270 04 00

gbg@axiell.com
www.axiell.com

AXIELL bibliotek